STJERNEN

140. ÅRGANG NUMMER 9 JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE SEPTEMBER 1991

STJERNEN

SEPTEMBER 1991

På omslaget:
Denne unge mand fra øen Mindanao tilhører et kooperativ af kirkemedlemmer, som fletter kurve. De indleder deres arbejdsdag med bøn og læsning fra skriften, og de lytter til indspilninger af salmer, mens de arbejder. Se „De hellige i Filippinerne: ‚Et troende folk'", side 8. Foto på omslaget: Marvin K. Gardner.

ARTIKLER

ISÆR FOR UNGE

FASTE PUNKTER

BØRNESTJERNEN

KOMMENTARER FRA LÆSERNE

I STOR HARMONI

Jeg vil gerne gratulere jer med novembernummeret 1990. Det var alletiders! Jeg har aldrig før set et blad, der var i så stor harmoni med evangeliet. Det var som om, at budskaberne var skrevet specielt til mig.

Artiklen „Tip til talere" er blevet en værdsat tilføjelse til mit arkiv.

Ana Claudia da Silva (18)
Satelite Ward
São José dos Campos Stav
São Paolo, Brasilien

PENNEVENNER

Tak for *Liahona* (spansk). Den vejleder de hellige i Guatemala samt hellige i hele verden.

Som ung sidste dages hellig vil jeg gerne have mange venner i hele verden, som har samme tro, som jeg, og som gennem deres breve kan styrke mit vidnesbyrd – og måske kunne jeg gøre det samme for dem. På grund af dette, tænkte jeg, at måske kunne de unge gennem *Liahona* og de andre af Kirkens internationale blade skrive og udveksle personlige data, som f.eks. navn, alder, adresse, telefonnummer og hobby.

På denne måde kan mange af Kirkens unge mennesker, som ønsker det eller har brug for at finde flere venner, kommunikere med hinanden gennem breve eller via telefon.

Ana Rodriguez
Modelo Ward
Escuintla Stav
Guatemala

Redaktionen: Vi forstår de mange anmodninger, vi får om pennevenner. De retningslinier, der gælder for Kirkens internationale blade fastslår imidlertid: „Lister over pennevenner og andre, der søger korrespondance må ikke offentliggøres." Denne regel er fastsat for at beskytte vores læsere mod de negative reaktioner, der kan være et resultat af at offentliggøre medlemmernes navne og adresser.

STORE SKATTE

Min hustru og jeg ønskede at holde familieaftener for at komme til at kende hinanden bedre, for at lære mere om Jesu Kristi rene evangelium og for at lære mere om generalautoriteterne. Vi fandt en stor skat af kundskab i *Liahona* (spansk), som hjalp med at opfylde disse mål. Det er som at modtage åndelig føde hver måned.

Vi håber, at alle vores brødre og søstre vil abonnere på dette vigtige blad. Vi føler i vores hjerte, at det er et supplement til Mormons Bog, Bibelen, Lære & Pagter og andre af Kirkens bøger. Vi er generalautoriteterne taknemmelige for deres smukke budskaber, og takker vores brødre og søstre, som bidrager med artikler og historier, som styrker vores tro.

Carlos A. Rocha og
Ana Cecilia de Rocha
11. ward, El Molina Stav
Guatemala

FRA REDAKTIONEN

Vi påskønner meget vores læsere i hele verden. Vi beder jer om at sende jeres breve, artikler og historier til os. (Vær venlig at anføre jeres fulde navn, adresse, ward eller gren samt stav eller distrikt). Vi er glade for de breve og artikler, vi allerede har modtaget, og vi ser frem til at høre fra flere af vores læsere i fremtiden. Vores adresse er: *Stjernens redaktion,* Hans Egedesgade 2, 1, 2100 København N.

STJERNEN
September 1991 140. Årgang Nummer 9

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift.

Redaktionens adresse:
Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1.
DK-2200 København N
Telf. 31 391366

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9
DK-3540 Lynge
Telf. 42 187727

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk, engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk, japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; hveranden måned på indonesisk, tahitisk og thailandsk; kvartalsvis på islandsk.

STJERNEN (ISBN 0900-2545) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price $10.00 a year. $1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to STJERNEN at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Abonnement:
12 numre DKK 96,– (inkl. moms og porto) Betaling over giro 31 20 988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
USA og Canada: US $ 10.00 (Surface mail).

Udkommer 12 gange om året

Printed by Friedrichsdorf Printing Center, Germany

ISBN 0900-2545

PB MA 9109 DA

91989 110
Danish

Velsignelserne ved familiebøn

Præsident Gordon B. Hinckley
Førsterådgiver i Det Første Præsidentskab

Apostlen Paulus sagde til Timoteus:

„Det skal du vide, at i de sidste dage skal der komme strenge tider.

Thi menneskene vil blive egenkærlige, pengekære, pralende, hovmodige, spottelystne, ulydige mod forældre, utaknemmelige, uf-romme,

ukærlige, uforsonlige, sladderagtige, umådeholdne, rå, fjender af det gode,

forrædere, fremfusende, opblæste, lystens venner snarere end Guds venner" (1 Tim. 3:1-4).

„En tilbagevenden til familiebøn er en af de grundlæggende midler, som vil standse den sygdom, der undergraver vores samfunds karakter."

Det er nødvendigt at vi i denne tid understreger ærlighed, karakterfasthed og retskaffenhed. Kun ved at vi atter påtager os de dyder, som er sand civilisations inderste væsen, kan vi ændre tidens mønster. Det spørgsmål, vi står overfor er: „Hvor skal vi begynde?"

Jeg er overbevist om, at vi nødvendigvis må begynde med at erkende, at Gud er vor evige Fader, og at vi er hans børn; at vi kommunikerer med ham, idet vi erkender hans suveræne stilling; og at vi dagligt beder om hans vejledning i det, vi gør.

Jeg tillader mig at sige, at en tilbagevenden til familiebøn er en af de grundlæggende midler, som vil standse den sygdom, der undergraver vores samfunds karakter. Vi kan ikke forvente et mirakel i løbet af en dag, men i løbet af en generation vil vi se et mirakel.

For en generation eller to siden var familiebøn i kristnes hjem over hele verden i lige så høj grad en del af dagligdagen, som måltiderne var. Efter-

FOTO: CRAIG DIMOND

„Den bedende familie er håbet om et bedre samfund. Vi kan ikke forvente et mirakel i løbet af en dag, men i løbet af en generation vil vi se et mirakel."

hånden som denne praksis er blevet sjældnere, er det moralske forfald, som apostlen Paulus talte om, blevet resultatet.

Jeg er sikker på, at der ikke er nogen erstatning for hver morgen og aften at knæle ned sammen – far, mor og børn. Det vil i højere grad end tykke gulvtæpper, smukke gardiner og velafbalancerede farver, forbedre vores hjem og gøre dem smukkere.

Der er noget i selve det at knæle, som står i modsætning til de egenskaber, som Paulus talte om: „Hovmodige . . . forrædere, fremfusende."

Der er noget i det, at far og mor og børn knæler sammen, der udelukker andre af de ting han beskrev: „ulydige mod forældre . . . ukærlige."

Der er noget i det at henvende sig til guddommen, som hindrer tendensen til blasfemi og det at blive „lystens venner snarere end Guds venner."

Tilbøjeligheden til at være uhellig og utaknemmelig forsvinder, når familiens medlemmer sammen takker Herren for livet og freden og alt det, de har. Og når de takker Herren for hinanden, uvikles der en ny påskønnelse, en ny respekt, en ny kærlighed til hinanden.

Skrifterne erklærer: „Du skal takke Herren, din Gud, for alting" (L&P 59:7). Og atter: „Og i intet fortørner mennesket Gud mere, og mod ingen er hans vrede blusset op i større grad end mod dem, der ikke anerkender hans hånd i alle ting" (L&P 59:21).

Når familier knæler ned sammen for Herren og husker de fattige, de trængende, de undertrykte, udvikler de uselvisk kærlighed til andre, respekt for andre og et ønske om at tjene andre. Man kan ikke bede Gud om at hjælpe en ven, der har problemer, uden at føle sig motiveret til at gøre noget for selv at hjælpe. Hvilke mirakler kunne der dog ikke ske for menneskene i verden, hvis de ville aflægge selviskhed og give af sig selv i andres tjeneste. Disse mirakler kan begynde i familiens daglige bøn.

Jeg kender ingen bedre måde, hvorpå man kan udvikle kærlighed til fædrelandet, end når forældrene sammen med deres børn beder for det land, de bor i, nedkalder den Almægtiges velsignelser over det, så det fortsat kan eksistere i frihed og fred. Jeg kender ingen bedre måde, hvorpå man kan opbygge en høj respekt i børnenes hjerte for myndighederne, end ved i de daglige familiebønner at huske dem, som bærer regeringsmagtens byrder.

Jeg husker at have set en udtalelse på en plakatsøjle. Den lød: „En nation, der beder, er en nation i fred". Det tror jeg på.

Det at bede sammen kan lette spændinger i familien. Det kan medføre respekt for forældre, og lede til lydighed. Det kan bringe omvendelsens ånd med sig, som så i høj grad vil fjerne den ødelæggelse, splittede hjem kan forårsage. Når vi beder sammen, tilstår vi vores

„Når vi beder sammen, tilstår vi vores svagheder . . . og nedkalder Herrens velsignelser på hjemmet og på dem, som bor der."

svagheder for Herren og nedkalder Herrens velsignelser over hjemmet og på dem, som bor der.

Jeg har længe været imponeret af en udtalelse af en mand, der døde for mange år siden. James H. Moyle skrev til sine børnebørn om familiebønnen i sit eget hjem. Han sagde: „Vi gik aldrig i seng før vi havde knælet i bøn for at bede om guddommlig vejledning og godkendelse. Uoverensstemmelser kan opstå i de bedste familier, men de løses ved . . . bønnens ånd . . . Selve psykologien bag bøn har en tendens til at fremme et mere retskaffent liv folk imellem. Den medfører enhed, kærlighed, tilgivelse, tjeneste."

I 1872 rejste oberst Thomas L. Kane, der var de sidste dages helliges gode ven på det tidspunkt, da de havde store problemer i Iowa samt da den amerikanske hær rykkede ind i Salt Lake-dalen, atter vestpå med sin hustru og sine to sønner. De rejste til St. George sammen med Brigham Young og undervejs overnattede de hos kirkemedlemmer. Fru Kane skrev en række breve til sin far i Philadelphia. I et af disse skrev hun:

„Alle de steder, vi boede på denne rejse, bad vi umiddelbart efter aftensmaden, og igen før morgenmaden. Alle i huset var med . . . Mormonerne knæler ned sammen, mens familiens overhoved eller en æret gæst beder højt . . . De bruger meget lidt tid på lovprisninger, men de beder for det, de har brug for, og takker Gud for det, han har givet dem . . . De tager det for givet, at Gud kender vores navne og titler, og når de nedbeder en velsignelse over en bestemt person nævner de denne ved navn . . . Dette kunne jeg godt lide, da jeg havde vænnet mig til det."

Gid vi som et folk ville fremme denne skik, som var af så stor betydning for vores pionerforfædre. Familiebønnen var lige så stor en del af deres gudsdyrkelse, som de møder, der blev afholdt i Tabernaklet. Med den tro, som disse daglige bønner gav, udryddede de bynken, ledte vandet til den solsvedne jord, fik ørkenen til at blomstre, ledte deres familier i kærlighed, levede i indbyrdes fred og gjorde deres navne udødelige, mens de ofrede sig i Guds tjeneste.

Familien er samfundets grundlæggende enhed. Den familie der beder er håbet om et bedre samfund. „Søg Herren, medens han findes" (Es. 55:6).

Jeg blev rørt over en hjertegribende udtalelse over af en ung missionær i Japan. Han sagde: „Jeg har været her i månedsvis. Jeg kan ikke lære sproget. Jeg kan ikke lide folket. Jeg er deprimeret om dagen og græder om natten. Jeg ønskede at dø. Jeg skrev til min mor og tryglede indtrængende om en undskyldning for at rejse hjem. Jeg fik hendes svar. Hun sagde: Vi beder for dig. Der går ikke en dag, hvor vi ikke alle knæler om morgenen før vi spiser og om aftenen, før vi går i seng og beder Herren om hans velsignelser over dig. Vi har føjet faste til vores bøn, og når dine små brødre

„Når familier knæler sammen for Herren og husker de fattige, de trængende, de undertrykte, udvikler de uselvisk kærlighed til andre, respekt for andre, et ønske om at tjene andre."

og søstre beder, siger de: Himmelske Fader, velsign Johnny i Japan og hjælp ham med at lære sproget og udføre det arbejde, han er kaldet til."

Denne unge mand fortsatte så gennem sine tårer: „Jeg vil prøve igen. Jeg vil føje mine bønner til deres og min faste til deres faste."

Fire måneder efter at jeg hørte, at han ville prøve igen, fik jeg et brev fra ham, hvori han skrev: „Der er sket et mirakel. Jeg har lært sproget som var det en gave fra Herren. Jeg har lært at elske folket i dette smukke land. Gud ske tak for min families bønner."

Kan vi gøre vores hjem smukkere? Ja, ved at henvende os som en familie til kilden til al sand skønhed. Kan vi styrke vores samfund og gøre det til et bedre sted at leve? Ja, ved at styrke familielivet, ved at knæle ned sammen og bede til den Almægtige i hans elskede Søns navn.

En venden tilbage til tilbedelse som familie, en tilbedelse, der spreder sig over hele jorden, vil om en generation i stort omfang fjerne den sygdom, der ødelægger os. Det vil genoprette retskaffenhed, gensidig respekt og taknemmelighedens ånd i folkets hjerte.

Mesteren erklærede: „Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer" (Matt. 7:7).

Jeg bærer mit vidnesbyrd for jer, at hvis I oprigtigt anvender familiebøn, vil I få belønningen. Forandringerne kan måske ikke ses straks. De kan være svære at få øje på. Men de vil komme, for Gud „lønner dem, der søger ham" (Hebr. 11:6).

Må vi være trofaste i at være et eksempel i denne praksis for verden og opmuntre andre til at gøre ligeså. □

FORSLAG TIL SAMTALEEMNER

1. Apostlen Paulus beskrev vor tid godt: „I de sidste dage skal der komme strenge tider" (1 Tim. 3:1).

2. Kun når vi virkelig påtager os livets sande dyder, kan vi ændre tidens mønster.

3. Familiebøn er en af de grundlæggende midler, som vil standse den sygdom, der undergraver vores samfunds karakter.

4. Selve det at knæle sammen og henvende sig til guddommen, ihukomme de trængende og bede for familiens medlemmer, letter spændinger, lærer os sandheder og giver kærlighed og respekt.

Marvin K. Gardner

De hellige i Filippinerne
ET TROENDE FOLK

Vifter i loftet kører overalt, men den fugtige luft står omtrent helt stille. Selv om foldedørene langs næsten hele den ene væg i kirkesalen står åbne, rører der sig ikke en vind, der kan køle lidt af.

Parkeringspladsen er næsten tom, men den lille kirke i Pateros Ward i Manila er fyldt. Nogle medlemmer er kommet gående, andre er kommet i jeep-busser eller pedicaps (cykler eller motorcykler med sidevogn).

Biskoppen siger, at når det drejer sig om materielle ejendele, „er de fleste af medlemmerne her meget fattige. Men når jeg interviewer dem, siger de, at de er blevet velsignet, og at deres bønner bliver besvaret."

Nadvermødet begynder, og en kvinde holder tale om barmhjertighed, Kristi rene kærlighed. Dernæst fortæller en ung mand om ødelæggelsen af den jareditiske nation. „Denne beretning viser, at uden barmhjertighed er vi intet," siger han. „Det samme gælder for os, vi er ingen undtagelse."

En pige står op for at dirigere en salme. Der er ingen pianist, så hun synger den første linie. Så synger alle med: „Fordi du gi'r mig alt".

Hvorfor bliver der lagt så stor vægt på at modtage og dele velsignelser i dette land, der plages af naturkatastrofer og politisk uro? Hvad har disse medlemmer fået – og hvad kan de tilbyde til gengæld?

Når de fortæller om, hvordan Herren har velsignet dem, bliver svaret tydeligt: De er blevet velsignet med stor tro på Herren Jesus Kristus. Åndens gaver findes i overflod hos dem. De fortæller åbent om deres vidnesbyrd om Herrens godhed over for dem.

„VOR HIMMELSKE FADER VED, HVAD JEG HAR BRUG FOR"

Malou Ducta rystede i mørket, da hun bad. Tyfonen, der stadig rasede voldsomt, truede med at ødelægge det lille hus, hvor hun og de andre sad tæt sammen. Det venlige hav var blevet til en brutal fremmed. De græd allesammen.

For nogle timer siden havde Malou og hendes familie forladt deres lille hus bygget af nipapalmer og træ lige ved havet nær byen Sorsogon. De var vadet gennem koldt vand, der nåede dem til brystet og gennem mudder og ødelagte bygninger for at komme til en vens hus, der lå højere oppe på bakken.

Da stormen fortsatte udenfor, blev Malou ved med at bede. Pludselig kom hun i tanke om sin notes-

Nhance Baronda, 18, dirigerer en salme i Cabcaben gren. Denne kirkebygning på halvøen Bataan har udsigt over Manila-bugten og Corregidor-øen.

FOTO: MARVIN K. GARDNER

Pedro og Emily Ducta med deres familie (herover) byggede dette nye hus efter at en tyfon udslettede deres forrige hus. Malou, den tredje fra venstre, er det ældste barn. En familie i Pateros ward (til venstre) cykler hjem efter søndagens møder.

bog fra skolen! Hvordan kunne hun glemme den? I den lå de penge, hun havde fået som stipendium fra et kirkefond. Disse penge skulle dække hendes afsluttende eksaminer. Med disse penge skulle hun tage eksamen og afslutte skolen. Uden disse penge ville hendes drømme om at blive færdig – og om at få et arbejde, så hun kunne hjælpe med til at forsørge sin familie – blive tilintetgjort, ligesom den lille nipahytte i stormen.

„Jeg bad, som om jeg talte til en ven, og jeg sagde til Herren: ,Det er *dine* penge, og du ved, at hvis jeg ikke har dem, kan jeg ikke afslutte skolen.' Jeg blev ved med at bede om, at vor himmelske Fader ville passe på pengene."

Klokken 2 om morgenen prøvede mændene at gå udenfor. „De så, at der ikke var flere huse ved havet," siger Malou. Med tårer i øjnene gik alle ud for selv at se det. „Alt var ødelagt. Alt var væk."

Langs kysten lå der bygningsmaterialer samt mennesker og dyr, der var blevet dræbt af stormen. „Vi var taknemmelige for, at der ikke var nogen i vores familie, der var blevet dræbt," fortæller hun. „Det eneste, vi var i stand til at redde, var vores liv og det tøj, vi havde på. Jeg følte mig rolig selvom jeg havde mistet mine skolepenge, fordi det kun var penge."

Folk begyndte at grave i sandet og mudderet for at prøve at redde det, de kunne finde. „En af mine kusiner råbte til mig: ,Åh, her er din bog.' Jeg løb hen for at få fat i den. Den var våd, men pengene var der allesammen!"

Når Malou mindes dette øjeblik, begynder hun igen at græde. „Vor himmelske Fader ved, hvad jeg har brug for."

De eneste andre ejendele, som Malous familie reddede var nogle uerstattelige fotografier – fotografier af hendes forældre, da de var unge, et fotografi af familien, klædt i hvidt på deres dåbsdag og et fotografi af familien klædt i hvidt den dag, de blev beseglet i templet i Manila.

Siden stormen i 1987 har Malou fået eksamen i regnskab og har været på mission. Ved hjælp af donerede midler og materialer har familien bygget et nyt hus på det samme sted tæt ved havet, fordi de ikke har penge til at købe en grund et andet sted. På væggen hænger de vandplettede fotografier og Malous eksamensbevis. „Det er virkelig et mirakel for os," siger hun, „en storslået lektie."

„VI KUNNE HAVE REDDET DET BARN"

„Da jeg blev gift," siger Consolacion Pilobello fra Pasay City, „kunne jeg ikke lave mad, og jeg var for overtroisk til at gå til læge for at få hjælp under graviditeten. Vores første barn døde."

Hun begynder at græde. „Hvis jeg blot havde været medlem af Kirken dengang, så kunne vi have reddet det barn!"

Efter dåben lærte hun om vandrensning, hygiejne, ernæring, førstehjælp og vaccinationer i Hjælpeforeningen. „Jeg lærte, hvordan jeg skulle sørge for mine børn, mig

selv og min familie," siger hun. Hendes næste 7 børn var sunde. Hun er nu wardets hjemkundskabsleder – og underviser i det, hun har lært – og hun laver mad i sin families dristige dinér transportable.

„HVAD ER DETTE FOR EN RESTAURANT?"

Jovencio Ilagan smiler, mens han fortæller, at han blot ville drille missionærerne lidt, da de bankede på hans dør. „Jeg var ikke særlig religiøs," siger han. Men så begyndte han at læse i Mormons Bog. Han fortæller, at mens han læste i Alma, „følte jeg den varme følelse, som man mærker når Helligånden bærer vidnesbyrd." Jovencio, Zenaida og de af deres seks børn, som var gamle nok, fastsatte en dåbsdato.

Men tre dage før dåben „havde jeg en forretningsaftale med nogle af mine gamle drikkekammerater," fortæller han. „De overtalte mig til at drikke en øl sammen med dem."

Jovencio fortalte søstermissionærerne, hvad han havde gjort. „Jeg er sikker på, at de var knust. Jeg sagde til dem, at de blot skulle fortsætte og døbe min hustru og mine børn, så ville jeg følge efter senere. Men den meget vise distriktsleder sagde nej. Det var et utroligt stort pres, kan I tro! Min familie kunne ikke blive døbt! Åh, jeg kæmpede!" En uge senere blev de alle døbt.

Snart efter blev Jovencio Unge Mænds præsident og Zenaida blev præsidentinde for Hjælpeforeningen. Siden har de haft mange kaldelser, bl.a. har han været regionalrepræsentant og missionspræsident. Familien Ilagans liv forandrede sig på mange måder. „Vi har et dataindtastningsbureau," siger han, „og mange gange har vi måttet arbejde om søndagen for at nå det hele til tiden. Men efter at vi havde sluttet os til Kirken, besluttede vi, at vi ikke ville arbejde om søndagen. Derfor mistede vi nogle kunder. Men det, vi tjente i løbet af ugens seks dage, var meget mere end det, vi plejede at tjene, når vi arbejdede over ugens syv dage."

Så fik de mulighed for at åbne en restaurant, mens de stadig havde deres bureau.

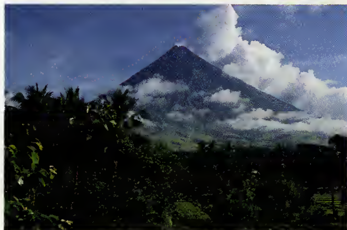
„Men vi havde aldrig åbent om søndagen. Vi serverede aldrig øl eller kaffe. Vi solgte aldrig cigaretter – eller *noget som helst*, som vi følte, var imod visdomsordet. Nogle kunder sagde: ‚Hvad er *dette* for en restaurant?' Og så gik de! Men vi havde en god familieatmosfære og henvendte os til en anden målgruppe."

Nogle få år senere solgte de restauranten med fortjeneste. Jovencio blev ansat som leder for Kirkens distributionscenter i Manila. Senere arbejdede han med optegnelser over medlemmer og statistik samt med databehandling. I øjeblikket er han områdeleder for Kirkens timelige afdeling.

„Evangeliet har resulteret i en total forandring hos min mand," siger søster Ilagan. „Evangeliet gav os en fred, jeg aldrig har kendt før. Og vi lærte det at kende på rette tidspunkt for vores børn." Flere af dem har været på mission og er blevet gift i templet.

Consolacion Pilobello (øverst) er hjemkundskabsleder; hendes mand, Isidoro, er patriark. Jevencio og Zenaida Ilagan (i midten) var det andet filippinske ægtepar, der blev kaldet til at præsidere over en mission. Lindo Casinillo (til højre) siger, at trofasthed er „et spørgsmål om at finde en måde at være lydig på." Andre medlemmer fortæller om, hvordan de blev beskyttet fra lavastrømmene fra vulkanen Mayon.

PERLA, PRÆSIDENTEN OG CYKLEN

Da Perla fik et vidnesbyrd om Mormons Bog, ville hun gerne døbes. Men hendes forældre ville ikke høre tale om det. Hun var 28 år gammel og behøvede ikke deres tilladelse, men hun ønskede ikke at såre dem. Til sidst hæklede hun sit eget dåbstøj og blev døbt.

Hendes næste dilemma var, hvordan hun skulle betale tiende. I årevis havde Perla undervist i de små klasser i skolen. Som den eneste, der tjente penge i familien, havde hun altid givet sin far hele sin løn. Og nu ville hun ikke tilbageholde hverken lønnen eller tiendebeløbet fra ham. I stedet begyndte hun at hækle for andre efter skoletid og betalte alt det, hun tjente ved det, som tiende for begge indkomster.

Efter at Perla havde været på mission i Manila, vendte hun atter tilbage til undervisningen og mødte Liciano de Guzman, en 47-årig ungkarl, som også var lærer. Han studerede evangeliet og blev døbt. De blev gift og har nu to små døtre, Ruth og Esther.

Otte år efter Licianos dåb, blev han kaldet som præsident for Lingayen stav. Som de fleste kirkeledere i Filippinerne har præsident de Guzman ingen bil, ingen telefon og kun begrænset med penge til offentlige transportmidler. Han har dog en cykel. Som 59-årig cykler han til sine møder og opgaver – op til tre timers kørsel frem og tilbage. Han har en madpakke med sig, fordi, som han siger:

„Jeg vil ikke ligge medlemmerne til byrde med at spise deres mad". Det kan være farligt at cykle på de filippinske overfyldte hovedveje. Men præsident Guzman siger: „Når jeg er i Herrens tjeneste, beskytter han mig." Engang var en bus ved at overhale en jeep, og stavspræsidenten – på cykel – blev fanget i midten. „Alle troede jeg ville blive dræbt," siger han. „Men så var det, som om en stærk vind løftede mig op og væk fra bussen. Cyklen blev ikke skadet, og der skete intet med mig. Alle var overraskede, da de så mig i live. Jeg var også overrasket!"

„JEG HØRTE ET BARNS STEMME"

For at komme til familien Monares et-værelses hjem i byen Cebu, må man gå gennem en labyrint af smalle, overfyldte gyder. Når man går ind i det lille rum, ser man den lille reol, hvor en af hylderne er fyldt med nye eksemplarer af Mormons Bog til at forære bort. „Vores søn er på mission," forklarer Santos Monares.

Bror Monares køber og sælger varer på gaden i håbet om at tjene tilstrækkeligt til at forsørge sin familie. Da han og hans hustru, Julieta, til at begynde med talte om at tage til templet, ville Julieta ikke sætte håbet for højt. Hun følte, at det var nytteløst endog at begynde at spare op til turen der foregår med skib. Og så blev bror Monares syg meget længe. Men på en eller anden måde fik de skrabet penge nok sammen, så de selv og fire af deres børn kunne tage afsted.

Præsident de Guzman (herover) siger farvel til sin hustru Perla og deres døtre, Ruth og Esther, da han tager af sted på sin cykel for at udføre nogle opgaver i Kirken. Santos og Julieta Monares (til højre) og to af deres børn, Hazel, 14, og Vicenta, 20, siger, at de ,,glemte alle problemerne i verden udenfor'', da de gik ind i templet.

Ellen og Cesar Dichoso (herover) blev gift i templet i Manila, hvor sessionerne foregår på syv sprog. Medlemmer af Rosario gren tog hjemmefra klokken et om natten i denne jeepney (til venstre) for at tage til templet. Nogle dage er der så mange medlemmer på besøg i templet, at man må vente to eller tre timer på en session.

Da søster Monares gik hen på markedet for at købe mad til rejsen, var der en, der stjal alle hendes madpenge fra hendes lomme. Hun var atter fristet til at give op. Men fasteofferpenge hjalp med at betale for maden og så kunne de endelig tage til templet i Manila i april 1990.

„I templet glemte vi alle problemerne i verden udenfor," siger bror Monares.

Den 20-årige Vicenta er enig. „Da vi blev beseglet til min lillebror, som døde lige efter at han var blevet født, hørte jeg et barns stemme!" For hende var det et vidnesbyrd om, at han accepterede ordinansen.

„HERREN VED, OM MAN GØR, HVAD MAN KAN"

Da den 18-årige Lindo Casinillo blev præsenteret for Kirken kunne han hverken tale eller forstå særlig meget engelsk. Men da Mormons Bog ikke var tilgængelig på hans sprog, læste han den på engelsk. „Jeg blev ved med at læse den, selv om jeg ikke kunne forstå den," siger han. „Jeg læste, indtil jeg *kunne* forstå den." Nu, kun nogle få år senere, har han læst den syv gange fra ende til anden. Han taler flydende engelsk.

Efter Lindo havde været på mission, var han arbejdsløs i over et år, hvorpå han fik et dårligt betalt job. Men han betalte ærlig tiende. „Jeg vidste, at tiende ikke var det beløb, man betaler, men den tro, man viser Herren."

Han var stadig enlig, da han blev kaldet som grenspræsident. „Jeg måtte være i kirke meget tidligt søndag morgen, men jeg havde ikke noget vækkeur. Lørdag nat brugte jeg ikke mit moskitonet, så myggene stak mig, og så vågnede jeg tidligt om morgenen. Det lyder underligt, men det virkede. Jeg kom aldrig for sent."

Engang arbejdede han og grenssekretæren i syv timer for at prøve at rette en fejl i en rapport. Da sekretæren gik til middag, fortæller Lindo, „gik det op for mig, at vi ikke havde indledt med bøn, så jeg knælede ned og undskyldte over for vor himmelske Fader, at vi ikke havde bedt først. Jeg bad om hans hjælp. Da jeg var færdig, så jeg igen på papirerne, og lige der fandt jeg løsningen på problemet."

Da Lindo og Annabelle besluttede at gifte sig, tjente han kun nok til at forsørge sig selv. I begyndelsen tøvede hendes forældre, som også var medlemmer af Kirken, med at give tilladelse til ægteskabet. Han siger: „Men jeg lovede dem, at vi ville gøre vores bedste for at adlyde befalingerne, og at Herren ville velsigne os. De besluttede at stole på mig."

Annabelle havde et godt job på et lægecenter. „Men profeten havde sagt, at hvis det er muligt, skulle moderen ikke arbejde uden for hjemmet," siger han. „Vi stolede på vores lederes råd, og hun arbejdede ikke." De blev velsignet med en lille dreng, Kahivhan – og nu har Lindo et godt arbejde, og de har en dejlig lejlighed.

Med begrænset plads og begrænsede ressourcer er det ikke let at have en have eller et forråd. Men „vores biskop fortalte os, at det ikke drejer sig om at have plads til en have, det drejer sig om at finde en måde, hvorpå man kan adlyde princippet," siger Lindo. Så han improviserede. „Jeg fik fat i noget træ og lavede en kasse. Så tog jeg flere busture ud på landet og tog sække af jord med tilbage. Jeg plantede grøntsager."

Da jordskælvet kom i 1990, var de glade for, at de havde lagt ris og dåsemad i et skab. Selv om deres lejlighedskompleks blev ødelagt, kunne de redde og bruge noget af deres forråd.

„Vi gør vores bedste," siger han på sin beskedne måde. „Herren ved, om man gør, hvad man kan."

„ET TROENDE FOLK"

Isidoro B. Pilobello er stavspatriark og tempelbesegler. „Undertiden bliver jeg overrasket," siger han, idet han henviser til de velsignelser, der bliver lovet de filippinske sidste dages hellige i deres patriarkalske velsignelser.

„Filippinerne er et troende folk," siger ældste George I. Cannon fra De Halvfjerds, som for nyligt virkede der som områdepræsident. „De er et åndeligt folk. Og de søger måder, hvorpå de kan forbedre sig selv. De anser Kirken for at være et sted, hvor man kan få svar."

Gennem deres tro på Jesus Kristus finder de dem. □

Marvin K. Gardner, assisterende redaktør for Kirkens internationale tidsskrifter, virker som biskop i Bountiful 16. ward i Bountiful Utah Heights Stav.

Hvorledes evangeliet hjælper

Det er, som om vi altid hører om dette lille ørige. Filippinerne synes at møde den ene dramatiske udfordring efter den anden.

Hvad betyder evangeliet for dem?

NATURKATASTROFER

Filippinerne kan forvente omkring 20 tyfoner om året, hvoraf ca. en fjerdedel resulterer i katastrofale mængder af monsoon-regn, storme og oversvømmelser. De aktive vulkaner udspyer af og til ødelæggende lava. Jordskælv er hyppige. I 1988 ramte tre store tyfoner og to jordskælv området i løbet af en periode på seks uger.

Hvorledes evangeliet hjælper:

- Sidste dages helliges mødelokaliteter bliver nødhjælpscentre, hvor ofre – uanset religion – kan modtage mad, husly og lægehjælp samt følelsesmæssig og åndelig opmuntring.
- Kirken har givet såsæd og andre materialer til bønder, som har mistet deres afgrøde under oversvømmelserne.
- Præstedømmets kvorummer og spejdertropper har indsamlet materiale og har hjulpet med at genopbygge huse, der er blevet ødelagt ved jordskælv og tyfoner.
- Under en alvorlig tørke og deraf følgende el-mangel i marts 1990 afholdt medlemmerne en faste for at det måtte regne. Det regnede næste dag.

ØKONOMISKE PROBLEMER

Nationen er inde i en periode med økonomisk fremgang, men fremgangen er langsom. Den årlige gennemsnitlige indkomst pr. person svarer til 4700 danske kroner. Når kirkemedlemmerne bliver spurgt om, hvad der er deres største udfordring, er svaret oftest: „Overlevelse – det daglige problem, at få nok at spise." Filippinske familier er normalt store. Og medlemmerne af den udvidede familie bor ofte i samme hus, hvor de hjælper hinanden på tidspunkter, hvor der er arbejdsløshed eller andre timelige behov. Det er almindeligt, at der kun er én forsørger – af og til en teenager – i en stor familie.

Omkring 88 % af filippinerne kan læse og skrive. Og universitetsstudier priorieteres meget højt. Men arbejdsløsheden hærger selv blandt de højt uddannede.

Hvorledes evangeliet hjælper:

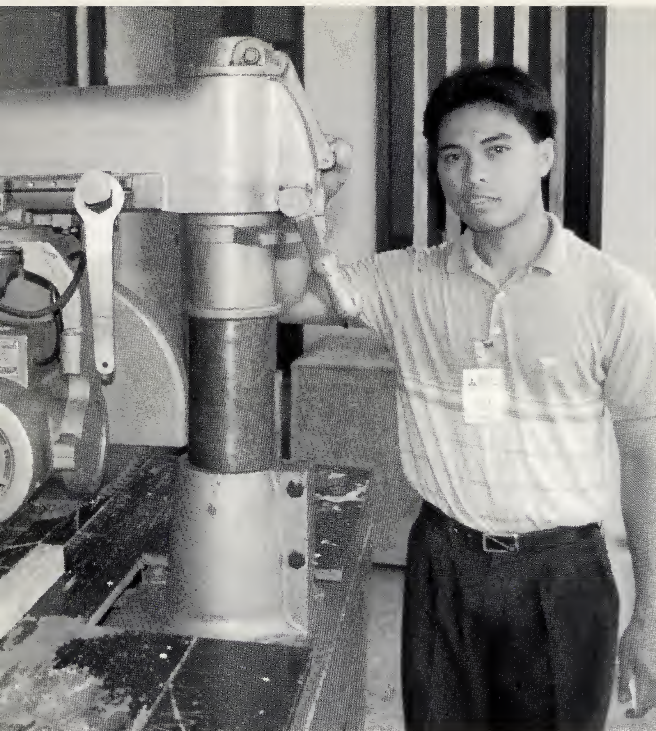
- Kirkens ledere underviser i fasteloven – deriblandt i at give gavmilde fasteofre.
- En serie af lektier om uafhængighed gives i alle ward – kurser med temaer som sundhed, ernæring, hygiejne og budgettering.
- Missionærægtepar virker som jobspecialister, og hjælper medlemmerne med at finde jobs eller forbedre deres beskæftigelse.
- Kirkens ledere opmuntrer medlemmerne til at tilmelde sig offentligt støttede erhvervsfaglige grunduddannelser og tilbyder endog stipendier til sådanne kurser.
- Nogle medlemmer danner kooperativer for at fremstille varer, som sælges med fortjeneste – som f.eks. flettede kurve, møbler og mursten.
- Mange kirkebygninger har haver – ikke kun for at imødekomme medlemmernes umiddelbare behov, men også for at undervise i havebrug.
- En symaskine er standardudstyr i alle kirkebygninger, og undervisning i syning gives regelmæssigt ved Hjælpeforeningens hjemkundskabsmøder. Søstrene lærer at sy til deres familier. Nogle søstre er også i stand til at supplere familiens indkomst ved hjælp af deres syning.

POLITISK URO

De filippinske øer blev domineret af Spanien fra 1521 til 1898. Dernæst varede De Forenede Staters besættelse indtil 1946. Siden nationen blev en uafhængig republik, har der været politisk uro. Forskellige modstandsgrupper fortsætter aktivt med at udfordre regeringen, mens de skaber en del uro og spændinger.

Hvorledes evangeliet hjælper:

- Kirken opmuntrer de hellige til at adlyde, ære og opretholde loven (se 12. trosartikel).
- De fleste medlemmer prøver at holde sig fra problemerne og indordne sig under forskellige gener som udgangsforbud og kontrol på hovedvejene.
- Under kupforsøget i december

Kirkelederne i Filippinerne opmuntrer unge mænd og unge piger til at tage offentligt støttede erhvervsfaglige grunduddannelser. Benjamin Josol, jun., hjemvendt missionær, som nu har hustru og barn, deltager i et kursus sammen med 22 andre elever – hvoraf 15 er medlemmer af Kirken.

1989 blev medlemmer og ikke-medlemmer på øen Mactan evakueret til en kirkebygning i Cebu, hvor Kirkens medlemmer sørgede for mad og opmuntring. „Denne oplevelse styrkede os – medlemmerne og lederne," siger Remus Villarete, regionalrepræsentant i Cebu. „Medlemmerne inviterede ikkemedlemmerne til vidnesbyrdmøde den efterfølgende søndag, så de kunne udtrykke deres følelser, og derved blev nogle mindre aktive medlemmer aktive."

• Medlemmerne bærer vidnesbyrd om, at Herren har beskyttet dem. Nogle fortæller om, at de er sluppet uskadte ud af krydsild, andre fortæller om, at de er blevet trøstet efter deres kæres død. I december 1989 forsøgte oprørstropper at trænge ind i templet, men tempeltjenerne overtalte dem til ikke at gøre det. I stedet besatte oprørstropperne en tid tempelannekset. Under kampene blev tempelannekset beskadiget, mens gæstehjemmet blev alvorligt beskadiget. Men selve templet forblev mirakuløst uskadt.

SPROGPROBLEMER

Man taler 87 sprog og dialekter i dette lille land. Engelsk, som er det næstvigtigste sprog for næsten halvdelen af indbyggerne, forener dem. Men brugen er begrænset, og nogle medlemmer giver sprogproblemer skylden for at de ikke kommer i kirke. Mange missionærer, selv nogle af dem, der kommer fra Filippinerne, skal lære et nyt sprog for at kunne kommunikere tilfredsstillende med indbyggerne.

Hvorledes evangeliet hjælper:

• Medlemmerne opmuntres til at tale deres eget sprog ved møderne. Oftes gives lektier og taler i Kirken i en blanding af engelsk og det lokale sprog.

• Mormons Bog og nogle af Kirkens andre materialer bliver oversat til de otte mest almindelige filippinske sprog. □

Inden længe er der en million filippinske sidste dages hellige

I øjeblikket er der flere end 250000 medlemmer af Kirken i Filippinerne. Og medlemstallet fordobles hvert fjerde år. Ved afslutningen af 1990'erne vil der sandsynligvis være en million sidste dages hellige i Filippinerne.

Hvorfor er der så bemærkelsesværdig en vækst? Den væsentligste årsag har nok noget at gøre med, at Filippinerne i modsætning til sine asiatiske naboer er en kristen nation. Som resultat af fire århundreders spansk og amerikansk herredømme er mere end 90% af folket allerede kristne. Og, siger ældste L. Lionel Kendrick, områdepræsident, „de er et åndeligt følsomt, modtageligt og troende folk."

Men en anden grund er den, at det er den filippinske natur at dele, hvad man har. „Alle har venner eller slægtninge blandt ikke-medlemmer, som vi kan undervise," siger en missionær. „De fleste af vores henvisninger kommer fra medlemmer."

„Vi lægger bånd på den stærke vækst ved at koncentrere os om familierne," siger ældste George R. Hill III, forhenværende områdepræsident. Fuldtidsmissionærerne bliver bedt om at bruge op til 30% af deres tid på genaktivering og ledertjeneste. Alligevel stiger dåbstallet.

Hvad er historien bag denne vækst?

- I 1945, under anden verdenskrig, blev der oprettet grene af kirken til det militære personnel. Maxine Grimm, en sidste dages hellig, der tjente i Røde Kors, introducerede evangeliet for fru Aniceta Fajardo, som blev døbt – den første sidste dages hellige omvendte på Filippinerne.
- Under Koreakrigen i 1953 vendte amerikanske soldater tilbage, og et distrikt for militært personnel blev atter oprettet.
- I 1955 indviede præsident Joseph Fielding Smith Filippinerne til evangeliets forkyndelse. Missioneringen kunne dog ikke begynde endnu på grund af visarestriktioner.
- Den 28. april 1961 mødtes ældste Gordon B. Hinckley med en lille gruppe kirkemedlemmer i Fort McKinley War Memorial Cementery i Manila og bad en særlig bøn for værket. Missionærerne ankom en uge senere. Ruben Gapiz, i øjeblikket missionspræsident, var en af de første medlemmer af Kirken på Filippinerne. „Da præsident Hinckley bad sin bøn på kirkegården," fortæller Ruben, „bad han om, at der måtte være mange filippinere, som ville blive døbt og blive ledere af Kirken her. Det var meget profetisk. Det er ved at ske!"
- I et land der kun består af 300000 kvadratkilometer, har Kirken 12 missioner. 1250 af de 1650 fuldtidsmissionærer er filippinere. Fem af de nuværende missionspræsidenter og syv regionalrepræsentanter er filippinere. 39 af 40 stave og alle 60 missionsdistrikter har filippinske præsidenter.
- Nuværende tilmeldte i seminar og institut er 15000.
- Der findes et slægtshistorisk center i Manila og filialer af de slægtshistoriske biblioteker i næsten alle stave samt i nogle distrikter.
- 80 missionærægtepar virker i de 12 missioner for at hjælpe med at oplære nye, uerfarne ledere.
- Kirken bygger i øjeblikket små kirkebygninger af lokale materialer til en brøkdel af prisen på standardbygninger. Disse kirkebygninger bygges tættere ved medlemmernes hjem. Medlemmerne byder forandringerne velkomne, da transport er ret dyr. □

Ligesom mange lokale missionærer er ældste Dominador Caday jun. og ældste Restituto Bajarin fra Davao-missionen nyligt omvendte, hvis forældre ikke er medlemmer. De fleste af missionærerne i Filippinernes 12 missioner er indfødte filippinere.

Kenneth S. Rogerson

Radmila Ranović

Hun fandt selv ud af det

Radmila Ranović vidste ikke, at hendes beslutning om at blive hos sine forældre i Schweiz i stedet for at gå i skole i Jugoslavien, skulle ændre hendes liv.

Radmila var 14 år gammel, da hendes familie flyttede fra Jugoslavien til Schweiz. Hun troede ikke, at det ville betyde noget, om hun gik i skole i Schweiz eller i Jugoslavien. Men i Schweiz fire år senere bankede missionærerne på hendes dør.

„Jeg var enebarn og mine forældre ville ikke sende mig til Jugoslavien," siger Radmila. „Når jeg ser tilbage på de år, tror jeg, at vor himmelske Fader ønskede, at jeg blev i Schweiz. Jeg blev beredt til at modtage evangeliet."

Radmila blev født og gik i skole i Sarajevo, som ligger midt i Jugoslavien. Der fik hun at vide, at religion ikke var nødvendig. Hendes far troede ikke på Gud, og hendes mor var ikke aktiv i sin kirke. „Jeg vidste slet ikke, hvad Bibelen var," ler Radmila. „Jeg havde hørt om David og Goliat, men jeg troede, at de var personer fra den græske eller den romerske mytologi."

Men i skolen i Schweiz mødte Radmila mennesker, som var aktive i deres religiøse tro. Her begyndte hun at stille sig selv spørgsmål om Gud, Jesus Kristus og formålet med livet. På dette tidspunkt begyndte hun at skrive med en penneveninde, som hun fandt via en finsk organisation. Hendes penneveninde var en pige i New Zealand, som var medlem af Kirken. Selv om hun aldrig nævnte sin religion i sine breve, fortalte hun Radmila, at hun havde nogle venner i Schweiz, som ville komme og besøge hende. Radmila glædede sig.

Nogle få måneder senere, i september 1974, fik hun besøg af fire pænt klædte unge mænd. Radmila sagde: „Åh ja, jeg har ventet på jer. Kom indenfor." Radmila smiler, når hun mindes, hvor glade de blev ved hendes velkomst.

Da det endelig gik op for hende, at de aldrig havde været i New Zealand, og at de repræsenterede „mormon-kirken", fortalte hun dem, at hun ikke var interesseret i deres budskab. De overraskede hende ved høfligt at begynde at trække sig tilbage. Men da de gik, spurgte en af missionærerne: „Kender du forresten Krešimir Čosić?"

Det ændrede alt. „Alle i Jugoslavien kender Krešimir," fortæller hun. „Han er en rigtig sportshelt i Jugoslavien."

I begyndelsen af 70'erne spillede Krešimir Čosić basketball for Brigham Young University, og blev døbt ind i Kirken. Han vente derefter tilbage til Jugoslavien og spillede for det jugoslaviske basketball-landshold og hjalp dem med at vinde guldmedaljen ved de olympiske lege i 1980.

„Jeg spekulerede på, hvordan missionærerne havde hørt om ham," siger Radmila. Mens de talte om br. Čosić, fortalte missionærerne om hans forhold til Brigham Young University og til Kirken. De inviterede Radmila til at komme til en præsentation i den lokale gren, og hun indvilligede i at komme.

Da Radmila gik ind i den lille kirke i kælderen i et lejlighedskompleks, var det første, hun bemærkede, et skilt, hvorpå der stod: „Guds herlighed er intelligens."

„Jeg blev straks imponeret og rørt," siger hun. „Jeg var blevet belært om, at religiøse mennesker ikke var intelligente, og at de endog ikke søgte at lære. Jeg ønskede at lære noget." Præsentationen handlede om Mormons Bog. „Det var som om, at alt i præsenta-

Fra det øjeblik Radmila blev omvendt, havde hun aldrig mere trang til at ryge. Nu er hun ved at færdiggøre en uddannelse i fysioterapi ved Brigham Young University.

tionen fokuserede på, at jeg selv kunne finde ud af om det, jeg hørte, var sandt eller ej," mindes Radmila. „Det var ikke nødvendigt, at nogen fortalte mig, at det var sandt – jeg kunne læse og selv spørge Gud."

Hun fik Mormons Bog på tysk, tog den med hjem – og satte den på en hylde.

Nogle få måneder senere, omkring juletid, begyndte Radmila at høre mere om Jesus Kristus. Der var en udsendelse i fjernsynet om hans liv, og mennesker talte mere om ham. Hun fik et ønske om at lære noget om ham, og hun huskede Mormons Bog. Hun begyndte at læse den. „Jeg kunne ikke forstå noget af det," husker hun. „Det var ikke det tyske, der var for vanskeligt for mig, det var bare det, at jeg ikke forstod ord som f.eks. *omvendelse,* fordi jeg aldrig havde hørt dem før."

Hun besluttede at ringe til missionærerne for at få hjælp. På samme tidspunt bad to nye missionærer om inspiration om, hvilke af de undersøgere de havde stående på deres liste, de skulle besøge. De følte begge, at Radmila havde brug for dem. Da de bankede på døren, åbnede hun den og sagde igen: „Åh kom ind, jeg har ventet på jer."

Hun ville stadig ikke have missionærlektierne, men hun fastsatte en studieplan sammen med dem. Hver uge læste hun ti kapitler i Mormons Bog, nedskrev sine tanker og talte så med missionærerne om dem.

„De var meget tålmodige med mine af og til provokerende og uvæsentlige spørgsmål," siger hun. „Engang bad jeg dem om ikke at komme, fordi jeg ikke havde læst hele ugen. De foreslog, at vi læste sammen. Vi begyndte med at læse om Ammon, men så sagde de, at de blev nødt til at gå. Jeg kunne ikke tro det. For første gang begyndte jeg at føle Ånden og blive begejstret for bogen. Så snart de var gået, gik jeg ind på mit værelse og læste historien færdig."

Så begyndte Radmila at bede om Mormons Bog. En dag, da hun læste i 3 Nephi om Frelserens besøg på det amerikanske kontinent, følte hun pludselig meget stærkt, at det alt sammen virkelig var sket. Hun følte, at Frelseren var virkelig, og hun kunne ikke nægte det mere. „Det passede alt sammen," siger hun. Da missionærerne atter kom, hjalp de hende med at forstå, hvordan Helligånden besvarer bønner, og hun accepterede deres udfordring til dåb. „Nu," sagde missionærerne, „skal vi give dig lektionerne."

„Da jeg vidste, at det hele var sandt, var jeg rede til at acceptere alle befalingerne – tiende, visdomsordet, alt – fra begyndelsen," siger Radmila. „For eksempel havde jeg fra det øjeblik ikke nogen trang til at ryge igen."

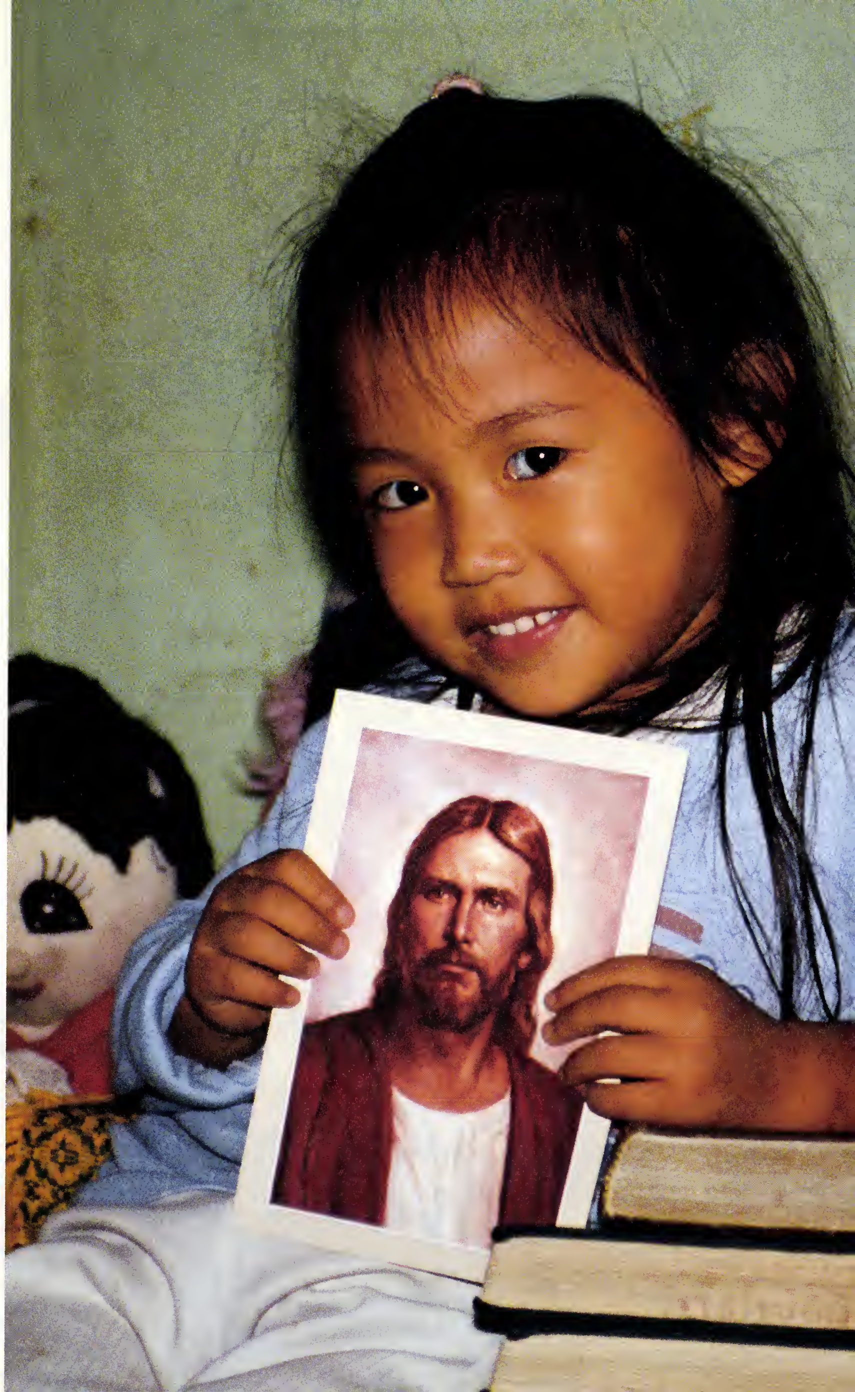
Radmila blev døbt den 22. februar 1975 i Zürich i Schweiz. Senere flyttede hun tilbage til Beograd i Jugoslavien, hvor Kirken netop var blevet organiseret. I 1981 virkede hun som fuldtidsmissionær i Montreal i Canada, som den første missionær, der er kaldet fra Jugoslavien. I øjeblikket er hun ved at færdiggøre en uddannelse i fysioterapi ved Brigham Young University i Provo i Utah. Hun hjælper også med at oversætte Kirkens materialer til serbokroatisk, et af de sprog, der tales i Jugoslavien.

Når Radmila ser tilbage, siger hun, at hun føler, at vor himmelske Fader har udført mange mirakler i hendes liv. Engang satte hun spørgsmålstegn ved Guds eksistens. Nu ved hun, at Gud har stor kærlighed til hende, og hun ønsker at tjene ham på de måder, hun kan. □

BØRNESTJERNEN

140. ÅRGANG JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE SEPTEMBER 1991

ISBN 0107-2145

1.

Kellene Ricks

HÅRDTARBEJDENDE BRIGHAM

2.

3.

1. Brigham Young voksede op i den nordøslige del af De Forenede Stater i begyndelsen af 1800-tallet. Hans forældre og deres elleve børn arbejdede meget hårdt for at rydde landet og bygge en familiegård.

2. Brigham gik ikke i skole. I stedet for hjalp han sin far med at fælde træer, samle og brænde småbuske, flytte træstammer og med at grave. Det var ikke let arbejde, men Brigham nød at hjælpe sin far.

3. Han holdt også af at hjælpe sin mor. Hun lærte ham, hvordan man bager brød, vasker op, malker køer og laver smør. Da Brigham blev ældre, påstod han, at han var bedre end mange kvinder til husholdning!

ILLUSTRERET AF PAUL MANN

4.

5.

6.

7.

4. Da Brigham var en ung mand, havde alle hans venner hat på, uanset om de arbejdede, legede, fiskede eller gik i kirke. Brigham ville også gerne have en hat, men han vidste, at hans familie ikke havde råd til en.

5. Så lærte Brigham, hvordan man fletter strå, og så lavede han selv sine hatte! Han havde sin hjemmelavede hat på om sommeren, når det var varmt.

6. Da det blev koldere, havde han en varmere hat på, som hans søstre havde lavet til ham. De kaldte den en „Jo Jackson hat".

7. Selv om det ikke var let at drive en gård, kunne Brigham lide at arbejde hårdt. Han forstod, at han ville blive dømt i henhold til sine gode gerninger. Det var en hjælp for Brigham, at han ikke var bange for at arbejde hårdt, da han skulle opfylde sin kaldelse som Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges anden præsident. ☐

GUDS LYDIGE TJENERE

Af Laurel Rohlfing

„Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det" (Luk. 11:28).

Kong Nebukadnezar fra Babylon lod lave en billedstøtte af guld og befalede hele sit folk at tilbede den. Alle, som ikke ville falde ned og tilbede billedstøtten, skulle kastes i den gloende ovn.

Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego var Guds trofaste tjenere. De fortalte kongen, at de ikke ville falde ned og tilbede andre end vor himmelske Fader. De bar deres vidnesbyrd for kongen og sagde: „Vor Gud, som vi dyrker, kan fri os af den gloende ovn." De tilføjede, at selv om Gud ikke valgte at redde dem, sagde de, at „din gud dyrker vi dog ikke, og guldbilledstøtten, som du har ladet opstille, tilbeder vi ikke!" (Daniel 3:17-18).

Kong Nebukadnezar var vred og befalede, at den gloende ovn skulle gøres så varm som muligt, og at Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego skulle kastes i den. Ovnen var så varm, at den dræbte de soldater, som kastede dem ind i den. Da kongen så ind i ovnen, blev han overrasket over at se de tre mænd gå omkring – og sammen med dem en fjerde person, som så ud „som en gudesøn" (Daniel 3:25).

Da kongen bad de tre mænd om at komme ud af ovnen, så han, at hverken deres hår eller klæder var blevet brændt. De lugtede endog ikke af ild. Kongen befalede så hele sit folk at respektere Sjadraks, Mesjaks og Abed-Negos Gud.

Efter denne oplevelse må Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego have vidst med endnu større sikkerhed, at Gud levede og passede på dem. Ligesom disse Guds lydige tjenere kan vi styrke vores vidnesbyrd, når vi adlyder vor himmelske Faders befalinger og lever, som han ønsker, vi skal.

Instruktioner

Læs hvert sæt gåder på de følgende sider om personer fra skrifterne, hvis vidnesbyrd var stærkt, fordi de var lydige mod Guds befalinger. Så snart du kan gætte, hvem personerne er, så skriv hans eller hendes navn på linien øverst. Lim figurerne på karton, klip dem ud og lim en pind på hver af dem. Brug figurerne til at genfortælle gåderne til dine venner og din familie.

Forslag til fællestid

1. Inddel børnene i grupper og lad dem spille historier fra skriften om mænd eller kvinder, som var Guds lydige tjenere. Lav poser med enkle rekvisitter eller kostumer, der kan bruges til hver historie.

2. Drøft regler og love, som vi skal adlyde i vores familie, i skolen og i vores land. Mindre børn kan fortælle om, hvordan de var lydige i løbet af ugen, og dernæst kan de tegne et billede.

3. Drøft Lære & Pagter 82:10. Som illustration forklares nogle naturlove. F. eks.: Hvis man taber en genstand, så vil den altid falde ned på jorden; eller hvis man gnider sine hænder hurtigt mod hinanden, vil de blive varme. Resultaterne vil altid være de samme. Når vi adlyder Guds love eller befalinger, vil Herren altid holde sine løfter og velsigne os. ☐

1. ____________

a. Jeg blev født i Jerusalem.
b. Min far var profet og førte sin familie ud i ørkenen.
c. Jeg adlød min far, da han fortalte mine brødre og mig, at Herren ønskede, at vi skulle vende tilbage til Jerusalem for at få fat i messingpladerne fra Laban.
d. Jeg var lydig mod Herren og byggede et skib, som skulle sejle min familie til det forjættede land.

(Se 1 Nephi 1-3, 18).

2. ____________

a. Jeg var den onde kong Noas præst.
b. Jeg troede på profeten Abinadis ord.
c. Jeg døbte mange i Mormons vande.
d. Jeg var lydig mod Guds befalinger. Med hans myndighed grundlagde jeg hans kirke og var højpræst for folket.

(Se Mosiah 17, 18, 23).

3. ____________

a. Jeg var forlovet og skulle giftes med Josef.
b. En engel besøgte mig og fortalte mig, at jeg skulle være mor til Guds Søn.
c. Jeg var lydig mod Gud og sagde: „Mig ske efter dit ord!" (Luk. 1:38).
d. Mit lille barn blev født i en stald i Betlehem.

(Se Lukas 1:26-38; 2:4-7).

Guds lydige tjenere: (1) Nephi, (2) Alma, (3) Maria, (4) Stefanus, (5) Paulus, (6) Joseph Smith, jun.

ILLUSTRERET AF LORI ANDERSON

4. ____________

a. Jesu tolv apostle kaldte mig til at hjælpe enkerne.
b. Fordi jeg var lydig mod Guds befalinger, var jeg fuld af tro og magt og gjorde store mirakler og undergerninger blandt folket.
c. Jeg bar vidnesbyrd om, at jeg så Jesus stå ved Guds højre hånd.
d. Jeg blev stenet til døde på grund af mit vidnesbyrd om Jesus.

(Se Apostlenes Gerninger 6, 7).

5. ____________

a. Jeg forfulgte medlemmer af Jesu kirke.
b. Jesus viste sig for mig på vejen til Damaskus. Han sagde, at jeg skulle omvende mig.
c. Jeg var lydig mod Guds befalinger og blev udvalgt til at blive apostel. Jeg var på mange missioner.
d. På grund af at jeg bar vidnesbyrd om Jesus Kristus, blev jeg sat i fængsel i Makedonien. Jeg omvendte fangevogteren, mens jeg var der.

(Se Apostlenes Gerninger 8, 9, 16).

6. ____________

a. Jeg gik ud i skoven for at bede og for at få at vide, hvilken kirke jeg skulle tilslutte mig.
b. Vor himmelske Fader og Jesus viste sig for mig og fortalte mig, at jeg ikke skulle tilslutte mig nogen af de eksisterende kirker.
c. Jeg var lydig mod Gud og hjalp med at genoprette den sande kirke på jorden.
d. Jeg blev sat i fængsel mange gange og led martyrdøden for mit vidnesbyrd.

(Se Joseph Smiths Skrivelser 2).

ILLUSTRERET AF LORI ANDERSON

Et tårn ti

Historie af Bonny Dahlsrud

Hold da op, sikke en hær!" David var begejstret, da han bøjede sig ned ved siden af de små render og plastikmænd, som Benny legede med.

„Ja," sagde Benny og smilede stolt. „Jeg har gravet skyttegrave den sidste time. Jeg spekulerede på, hvor du blev af."

„Du skulle have kaldt på mig. Jeg var ved at hjælpe mor med at sortere nogle bøger til hendes boghandel. Hun fik dem hjem i går."

„Åh, du læser altid bøger!" Benny vidste, at David ikke havde noget imod, at han drillede ham. David var den bedste til at læse i tredje klasse, og han var stolt af det.

David begyndte at grave i den varme jord med sine hænder, og snart var han også ved at grave skyttegrave. Bøgerne blev glemt og drengene arbejdede i stilhed et stykke tid. Den eneste lyd var Bennys høje nys, da han hvirvlede for meget jord op.

„Hvad hedder din general?" spurgte David og

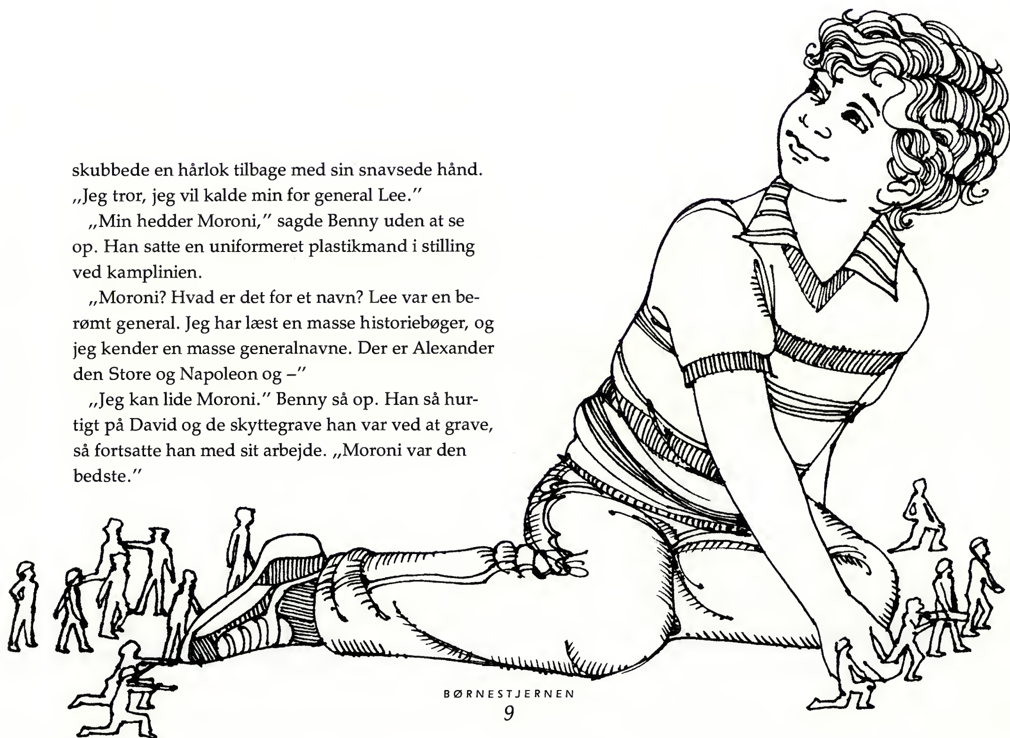
I kong Benjamin

skubbede en hårlok tilbage med sin snavsede hånd. „Jeg tror, jeg vil kalde min for general Lee."

„Min hedder Moroni," sagde Benny uden at se op. Han satte en uniformeret plastikmand i stilling ved kamplinien.

„Moroni? Hvad er det for et navn? Lee var en berømt general. Jeg har læst en masse historiebøger, og jeg kender en masse generalnavne. Der er Alexander den Store og Napoleon og –"

„Jeg kan lide Moroni." Benny så op. Han så hurtigt på David og de skyttegrave han var ved at grave, så fortsatte han med sit arbejde. „Moroni var den bedste."

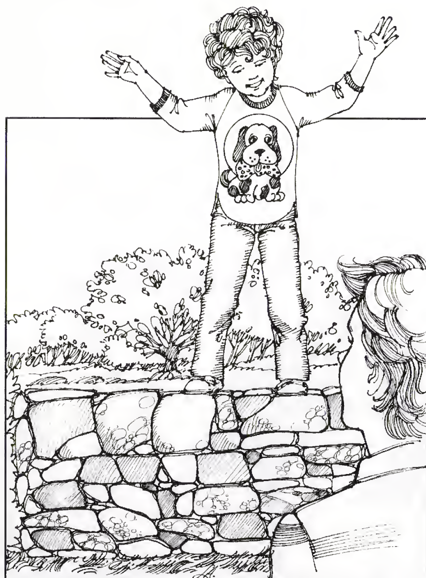
„Mener du, at der virkelig har været en general, der hed Moroni. Jeg har aldrig hørt om ham."

„Ja, der var. Han kæmpede engang mod lamaniterne eller indianerne, men kun da han var nødt til det. Han kunne bedst lide at leve i fred."

„Kæmpede han mod indianerne? Var han cowboy?" David havde også læst en masse cowboyhistorier.

„Nej, han var nephit." Benny smilede og holdt stolt plastikmanden op. „Han var stærk og tapper, og han lavede sit eget flag og sådan noget."

„Hvem har fortalt dig om ham?" David var nysgerrig nu. Han vidste intet om nephiter eller en general ved navn Moroni.

„Min primarylærer. Far og mor har også fortalt mig en masse om ham." Benny havde spurgt, om David ville med ham i Primary, da David var flyttet dertil for nogle måneder siden, men David havde sagt nej. Han kunne godt lide at læse om søndagen.

„Fortæller de jer sådanne historier i Primary? Jeg troede, at det kun var bønner og bibelting."

„Selvfølgelig har vi også det. Men vi har også Mormons Bog, og der er en masse gode historier i den." Benny kunne se, at David var interesseret. Han havde sat sine mænd ned, og hans hænder var ubevægelige. „Vil du gerne med mig i Primary på søndag?"

„Nej." David bøjede sit hoved og begyndte at grave ekstra hurtigt. Han ville ikke lade Benny narre ham til at komme i kirke. Ingen nævnte Moroni igen, mens de legede.

Om lørdagen havde Benny og David været på opdagelse i den gamle park. De spillede fodbold i nogen tid, legede skjul i de tætte buske og klatrede op på den gamle stenmur i parkens østhjørne.

„Se her," råbte Benny. Han spredte sine arme ud og sagde med dramatik i stemmen: „Se, jeg er lamaniten Samuel . . ."

David spurgte: „Hvem taler du nu om?"

„Lamaniten Samuel. Han prædikede engang fra en høj mur, der var bygget omkring en by, fordi nephiterne havde jaget ham ud af byen."

„Hvorfor jagede de ham ud? Jeg troede at Moroni var nephit, og at nephiterne var de gode." David kløede sig i hovedet og lagde sig tilbage på albuerne. Han lukkede sine øjne halvt og så Benny stå på muren.

„Ja, Moroni var nephit, da nephiterne var retfærdige. Men Samuel prædikede for en gruppe nephiter, der var onde. Han bad dem om at omvende sig og holde op med at gøre forkerte ting. Derfor jagede

de ham ud af byen. Så kravlede han op på muren og prædikede derfra. Nephiterne skød pile og smed sten efter ham, men de kunne ikke ramme ham. Det var godt, ikke også?"

David svarede ikke lige med det samme. Han samlede fodbolden op og kastede den fra den ene hånd til den anden. „Endnu en primaryhistorie, ikke sandt?"

„Jo. Jeg synes, at Samuel var alletiders, og han gav ikke op så let."

Benny spurgte ikke David, om han ville med i Primary. De spillede fodbold indtil det blev for varmt, så cyklede de tilbage til Bennys hus for at få noget saftevand. Mor gav dem endda lov til at bygge et telt i baghaven.

Tre uger senere var det Davids fødselsdag. Han fik en ny fiskestang af sin far, en baseballhandske af sin ældre bror og en bog om tog af sin mor. Benny gav ham nogle byggeklodser, der passede sammen, ligesom dem, Benny havde fået til jul. Benny vidste, at David ville kunne lide dem. Den næste dag legede de i timevis med klodserne, lavede lastbiler og bygninger og endda et højt tårn.

Da David var blevet færdig med sit tårn, løb han hen til skabet efter sine plastiksoldater. Han satte en af dem øverst på tårnet og smilede gådefuldt til Benny. „Ved du, hvem det er?"

„Hvem?" spurgte Benny. Han var ikke særlig opmærksom på det, David lavede, for han var ved at bygge et skib af nogle gule klodser.

„Kong Benjamin." David tav for at Benny skulle lytte. „Jeg har bygget et tårn til kong Benjamin."

Benny så på tårnet. Det var stærkt, højt og flot. „Hold da op!" Benny fløjtede gennem sine tænder. „Det er flot!" Så kom der et spørgende udtryk på Bennys ansigt. „Men hvordan kender du til kong Benjamin?"

David smilede et stort smil, der dækkede hele hans ansigt. „Mor fik fat i Mormons Bog. Vi har læst den sammen. Jeg kan virkelig godt lide historien om kong Benjamin."

Benny forlod sit skib og gik over for at se på tårnet. „Hold da op! Et tårn til kong Benjamin."

„Ved du hvad," sagde David, „jeg kan også godt lide Moroni. Missionærerne har fortalt os om ham. Jeg kan godt forstå, at du ville bruge ham til at lede din hær. Jeg kan ikke vente, til vi kommer dertil i vores læsning. Han var den bedste."

Benny var enig. Han behøvede ikke at spørge, om David ville med i Primary på søndag. Han vidste, at han ville komme. □

ÆLDSTE ROBERT E. SACKLEY

„Våg og bed, for at I ikke skal falde i fristelse" (Matt. 26:41).

Fra et interview med ældste Robert E. Sackley fra De Halvfjerds; der i øjeblikket virker som andenrådgiver i områdepræsidentskabet i Afrika.

Af Kellene Ricks

Jeg blev født i Australien og boede et sted, der hedder Byron Bay, som ligger ved østkysten. Jeg husker de store skibe, som plejede at sejle langs Australiens kyst. Ofte kom de ind til havnen ved Byron Bay. Under storme måtte skibene dog sejle ud på havet igen for at undgå at blive knust mod de klippefyldte kyster eller træmolerne.

Da jeg var omkring syv eller otte år gammel, havde jeg en oplevelse, der gjorde et meget stort indtryk på mig. Min far kom løbende ind i huset meget sent om aftenen. Udenfor rasede en stærk regnstorm, og et meget stort skib kæmpede for at komme ud på det åbne hav. Dets besætningsmedlemmer havde festet i land og havde udsat at vende tilbage til skibet, så de kunne forberede det ordentligt til at sejle ud. Resultatet var, at det ikke havde nok damp til at sejle ud af havnen og bort fra faren.

Mine forældre pakkede min bror, søster og mig ind i oilskindsfrakker, og vi gik ned til havnen for at se besætningen, der hektisk søgte at sejle ud i sikkerhed. Havet var voldsomt. Bølgerne var høje. Hundreder af byens folk vågnede af deres søvn og samledes på kysten for at se og bede til, at skibet måtte være i stand til at komme ud.

Jeg husker, at der var mange lys på skibet, mens det lå der og blev kastet omkring på bølgerne. Vi vidste, at mange af besætningsmedlemmerne var i lastrummet og skovlede kul ind i maskinernes ovne for at få damp nok til at sejle ud i sikkerhed. Det var et frygtindgydende syn for en lille dreng.

Pludselig kom der et hurraråb fra mængden. Skibet var klar af molen, og vi så hendes forstavn vende sig mod havet. Det så ud til, at hun ville nå det åbne hav. Hun sejlede et lille stykke. Så tabte hun kampen, for hun havde ikke nok damp. Bølgerne slog for hårdt imod hende, og det store skib vendte rundt og sejlede lige op på stranden og knustes mod klipperne. Hun kom aldrig ud at sejle igen.

Jeg har aldrig glemt den aften. Det står lige så levende i min hukommelse, som det var, dengang det skete for så mange år siden. Jeg tror, at jeg er generalautoritet i dag på grund af den lektie, jeg lærte den aften – at jeg må forberede mig selv, så jeg kan gå i den rigtige retning med tilstrækkelig styrke.

Når stormene kommer og bølgerne slår imod os, vil vi blive slået ind imod klipperne, hvis vi ikke har tilstrækkelig tro på Herren, på evangeliet og på vores egne evner. Vi skal lære evangeliet at kende og lære at elske Herren. Så vil vi have al den damp, vi har brug for, og vi vil kende den rette kurs at sejle i dette liv. ☐

ILLUSTRERET AF PAUL MANN

BØRNESTJERNENS KREATIVE V

Jean Moroni Castanho da Rocha, 8 år, Cruzeiro Nove, Brasilia Brasilien, kan lide judo, drager og at køre på cykel.

Jennifer María Pagoada Rivera, 3 år, Juticalpa, Olancho, Honduras, kan lide at bede og takke vor himmelske Fader for regn og blomster.

Livia Aline Soares, 6 år, Sao Paulo Brazil Stake, kan lide at gå i Primary. Hun holder af at lege og synge, og hun er ved at lære at læse og skrive meget godt.

Luindira Duneska Tovar Chaivez, 8 år, Valencia, Carabobo, Venezuela, går i tredje klasse. Hun har en bror og to søstre.

Sato Sho, 4 år, Higashikurume, Tokyo, Japan, kan lide at være i primaryklassen, og han holder af at lege med sit legetøjstog.

Yumi Nitta, 2 år, Hamatonbetsu, Esashi, Japan, er altid glad for at gå i kirke, selv om det tager to timer for at komme derhen. Hun kan også lide at synge og danse.

Megumi Nishiguchi, 9 år, Kobe, Hyogo, Japan, blev glad, da hendes far kunne døbe hende. Hun vil gerne være et godt medlem af Jesu Kristi Kirke.

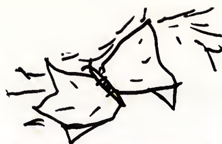
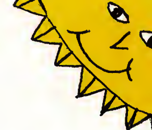
Irania Sabrina Conde Hurtado, 12 år, Valencia Carabobo, Venezuela, nyder at gå i Primary, og hun kan lide at spille klaver og synge. Når hun bliver voksen, vil hun være forfatter.

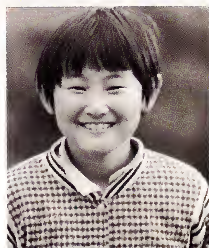

Alisson Sousa de Assis, 9 år, Campina Grande, Brasilien

/ENNER

Keiko Tashior, 9 år, Tochigi, Japan, kan lide at lege med sin hund. Hendes yndlingsfag i skolen er regning og læsning. Hun ønsker allermest at møde Jesus Kristus.

Ever Proni Veliz, 3 år, Guacara, Carabobo, Venezuela kan lide at spille fodbold og synge. Hans tegning forestiller de ting, Gud har skabt.

Reina Fukuoka, 6 år, Sapporo, Hokkaido, Japan, er glad for at lære om evangeliet i Kirken. Hun kan også lide at synge.

Shinpei Murakami, 12 år, Mobara City, Chiba, Japan, har et vidnesbyrd om, at Gud lever.

Lorena Herrera, 8 år, Guacara, Carabobo, Venezuela, kan lide at læse i Mormons Bog og at gå i kirke og lære om evangeliet. Hun kan også lide at lytte til musik.

Walia Mayakuela Miranda Chaivez, 4 år, Valencia, Carabobo, Venezuela, går i børnehaveklassen.

I sin dagbog fandt Juan Escobar, 10 år, fra Fernando de la Mora Stav i Paraguay, den dato, hvor hans kirkebygning blev indviet. Den skulle man bruge til wardets historie.

Annika Essen, 11 år, Västerhaninge, Sverige, har for nyligt modtaget venskabsbelønningen i skolen. Hun hjælper med at passe sin lillebror og -søster.

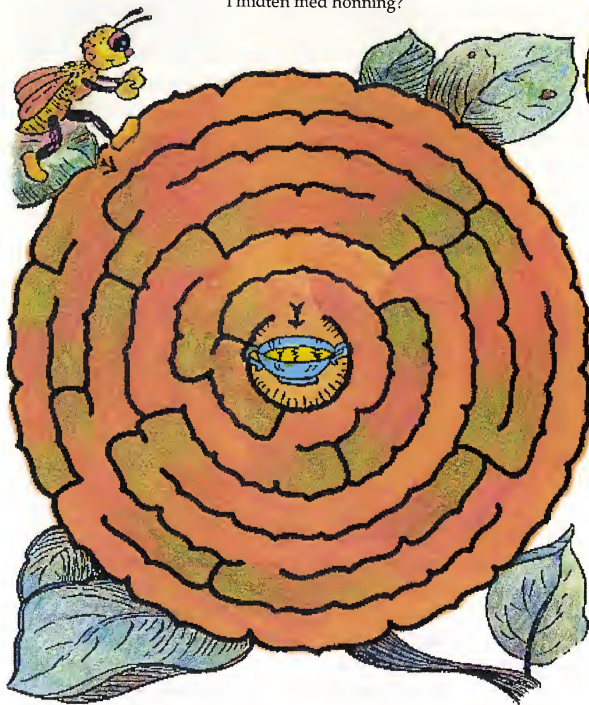
Lehivelton de Assis Barbosa, 8 år, Campina Grande, Brasilien.

FIND VEJEN

Roberta L. Fairall

Hvilken vej skal Hr. Humlebi gå for at komme frem til skålen i midten med honning?

HVORDAN MAN SENDER HEMMELIGE BUDSKABER

Marty Kerner

Her er en sjov måde, hvorpå du kan sende et hemmeligt budskab til en ven:

1. Dyp et stykke hvidt papir i vand og læg så papiret på en glat, hård overflade, som f.eks. et stykke glas eller et spejl.
2. Dæk det med et stykke tørt papir.
3. Skriv dit hemmelige budskab med en hård blyant på det tørre stykke papir.
4. Smid det tørre stykke papir væk. Dit budskab vil være tydeligt på det våde stykke papir, men vil forsvinde, når papiret bliver tørt. Når din ven får papiret og dypper det i vand, så vil man igen kunne se budskabet! □

Rich Latta

TÆL KVADRATER

Hvor mange kvadrater kan du finde i denne tegning?

Tæl kvadrater: 15

Børnestjernens omslag: Den fire-årige Jan Michelle Cabrito fra Baguio på Filippinerne lærer om Jesus ved familieaftenerne. Dernæst kommer en salme og en bøn – så knus og slik! Foto: Marvin K. Gardner.

Mere kærlighed

ILLUSTRERET AF RON PETERSON

Der findes ingen større heltinder i verden i dag end de kvinder, der i det stille passer deres pligt," siger Elaine L. Jack, præsidentinde for Hjælpeforeningens hovedbestyrelse. „Ganske ubesunget findes I overalt ... I viser dagligt jeres kærlighed til Herren, ved at I støtter jeres ægtefælle, opdrager jeres børn, tager jer af jeres forældre, hjælper naboer, står til tjeneste i jeres børns skoler, sidder i kommunale råd og i det hele taget gør et stort stykke arbejde både i og uden for hjemmet" (*Stjernen*, jan. 1991, s. 84).

KÆRLIGHED ER SLUTSTENEN

Kærlighed er for Hjælpeforeningen, hvad en slutsten er i en bue. I en bygning holder slutstenen de andre sten på plads. Hvis slutstenen ikke er rigtigt placeret, falder buen sammen. På samme måde holder kærlige tanker og handlinger sammen på vores samfund og forbinder os hver især med vores Frelser.

Der er muligheder for at gøre kærlighedsgerninger overalt omkring os. Men hvor begynder vi? William S. Evans, som er leder for Kirkens informationsafdeling, foreslår, at vi –

• begynder i vores nabolag og lokalsamfund, i vores ward eller gren, blandt vores familiemedlemmer eller bekendte.

• finder muligheder for at tjene der, hvor man opfylder et behov eller finder muligheder som passer til ens interesser, talenter eller hobbier.

• prøver at hjælpe i skolerne, støtter kunst, forbedrer miljøet eller hjælper handicappede, ældre eller de socialt dårligt stillede.

Hvordan kan vi gøre kærlighed til slutstenen i vores liv?

KÆRLIGHED BLIVER STØRRE MED ØVELSE

Profeten Mormon definerede kærlighed som „Kristi rene kærlighed" og sagde: „Bed til Faderen af jeres ganske hjerte, at I må være fyldt med denne kærlighed" (Moroni 7:47-48).

Da profeten Joseph Smith sagde: „Det er naturligt for kvinder at føle kærlighed og velvilje", understregede han behovet for handling: „I er i øjeblikket i en situation, hvor I kan handle i overensstemmelse med disse følelser, som Gud har nedlagt i jer" (*History of the Church*, 4:605). At gøre kærlighedsgerninger ændrer i virkeligheden vores hjerte. Kærlighed er ligesom en muskel, der bliver stærkere med øvelsen.

Hvilke kærlighedsgerninger kan vi gøre til en vane i vores liv?

KÆRLIGHED ER EN LIVSSTIL

Herren har påpeget nogle kvaliteter hos en person med kærlighed. Hvis vi har kærlighed, så glæder vi os ikke ved ugudelighed, men ved sandheden. Vi tåler alt og udholder alt (se Moroni 7:45). Vi tilgiver andres opførsel og sårende bemærkninger, og vi er herre over vores tanker.

Hvis vi har kærlighed, modtager vi også med glæde. Da en energisk søster blev syg, ønskede hun ikke, at der var nogen, der hjalp hende. Men hendes kloge biskop gav hende et råd: „Husk at vi hjælper andre, når vi modtager deres tilbud om hjælp. Lad disse mennesker blive velsignet ved at hjælpe dig."

Ved at tjene med kærlighed og bede om kærlighedens gave, kan vi, som Mormon lovede blive „fyldt med denne kærlighed, som han har skænket alle dem, som er hans Søns, Jesu Kristi sande efterfølgere" (Moroni 7:48).

Hvilke af kærlighedens egenskaber har vi brug for at søge? ☐

EN KÆRLIG PÅMINDELSE

Hvordan jeg lærte at det, at være tålmodig – og ikke anmassende – hjælper mig med at nå mine mål i ægteskabet

Martha Macfarlane Wiser

Mange sidste dages hellige ægtepar har på et eller andet tidspunkt spurgt sig selv: „Følges min mand (eller hustru) med mig åndeligt? Er vi lige?"

I mine første år i ægteskabet, stillede jeg disse spørgsmål og blev ked af det, jeg opfattede som svarene. Selv om min mand var en virkelig god far, følte jeg ofte irritation og vrede. Jeg ville have, at han skulle leve op til det, jeg syntes, han skulle være. Jeg havde visse idealer og mål, som jeg ønskede, han skulle påtage sig.

En dag gik jeg til min far for at få et råd. På grund af hans uddannelse som psykiater, vidste jeg, at han ikke ville være alt for kritisk over for sin svigersøn. Hans første ord var som en spand koldt vand i hovedet på mig: „Martha, hvis du fortsætter med det, driver du din mand væk."

Jeg var chokeret. „Hvad mener du med det?" spurgte jeg. Det var overhovedet ikke det, jeg havde forventet.

Han holdt sin hånd op for at afværge min vrede. „Lad mig forklare det. For ikke så længe siden rådgav jeg en sidste dages hellig kvinde, som havde forladt et i grunden godt ægteskab. Hun følte, at hendes mand ikke efterlevede Kirkens standarder. Mange års rettelser og plagen havde ikke ændret ham. Hun mente, at hvis hun forlod ham, ville han ændre sig for at få hende tilbage. Hun tænkte slet ikke på, at han måske ville finde en anden, som elskede og respekterede ham, som han var. Han giftede sig lykkeligt efter deres skilsmisse, og hun var ødelagt."

Hvorfor fortæller han mig det, spekulerede jeg. Jeg havde aldrig overvejet at forlade min mand. „Mener du, at jeg bare skal holde op med at være sikker på mig selv og glemme mine idealer?" spurgte jeg defensivt.

„Nej, jeg siger, at du skal lede, ikke skubbe. Vær mild i dine overtalelser, mens du anerkender hans stærke sider og kvaliteter. Vær et eksempel uden at kritisere. I din iver efter at nå dine mål, kan du give ham indtryk af, at han ikke er god nok til dig. Han er en god mand, Martha, og han har brug for at vide, at du også synes det."

Jeg sad der, ude af stand til at tale, mens tårerne løb ned ad mine kinder. Jeg var splittet. Jeg forstod min

ILLUSTRERET AF SCOTT GREER

fars ord, men jeg forventede, at min mand skulle være det, jeg altid havde drømt om.

Min far forsøgte på en anden måde: „Har du hørt den historie om en bonde, som bandt to mus for sin vogn? Naboen så, at han kravlede op i vognen og lo ad bonden. ‚Du regner vel ikke med, at to små mus skal kunne trække din vogn?' spurgte han. Bonden svarede: ‚Hvorfor ikke? Jeg har jo en pisk.' "

Jeg lo på trods af alt. Billedet af mig i vognen var tydelig nok. Jeg havde brugt vrede og afvisning som min pisk, og jeg havde fuldstændig de samme muligheder for at få succes, som bonden havde.

„Jeg er vel lidt for anmassende," sagde jeg. „Men jeg ser andre mænd, som leder på den måde, jeg ønsker at blive ledet. Er det forkert at forvente det?"

Fars stemme var blid, men fast: „Du har helt den forkerte indstilling. Noget af det mest troløse i et ægteskab er, når parrerne begynder at spekulere på, om de har truffet det rigtige valg. Ægteskabet begynder at gå i stykker, fordi de holder op med at arbejde med det."

„Far," afbrød jeg, „det er *fordi* jeg elsker ham, at jeg bliver mismodig. Jeg ønsker, at han skal være alt det, han kan blive."

„Det er er spørgsmål om loyalitet. Ved du, at illoyalitet begynder i dine tanker – at du i virkeligheden er illoyal, når du sammenligner din mand med andre?"

Mine argumenter tabte terræn, og jeg vidste det. Jeg prøvede igen: „Jeg er for evigt forpligtet over for ham. De daglige valg, han træffer som præstedømmeleder, påvirker familien for evigt."

„Tålmodighed og kærlighed er også evig." Han åbnede sine skrifter og læste: „Ingen magt eller indflydelse kan eller bør udøves i kraft af præstedømmet uden gennem overbevisning, langmodighed, mildhed, sagtmodighed og uskrømtet kærlighed;

gennem venlighed og sand kundskab, som uden hykleri og uden svig vil udvikle sjælen meget" (L&P 121:41-42).

Jeg kendte disse vers. De var skrevet til præstedømmebærere om at udøve retfærdigt herredømme. Hvorfor læste han nu dem for mig?

„Disse to vers," forklarede han, „indeholder elementerne for succes i *hvilket som helst* forhold – og især for forholdet mellem mand og hustru. En af de største udfordringer i ægteskabet er at acceptere alle forskelle i personlighed, baggrund og motivation – og at arbejde på at blive ét i hensigt. Det er ikke let, og det kan tage hele livet. Men, som du påpegede, er ægteskabet en evig forpligtelse."

Så fortalte han mig om en bonde, han havde kendt, da han var dreng. Manden fangede vilde heste i det nordlige Arizona. De var gratis og til rådighed for dem, der fangede dem, men de var vanskelige at tæmme og træne. Sent om natten indfangede han en del af hjorden i en midlertidig indhegning nær vandingsstedet. Så valgte han den bedste og bandt den ene ende af et reb om dens hals og den anden ende om sit stærke hvide muldyrs hals, så der kun netop var plads til, at de kunne gå ved siden af hinanden. Derpå efterlod han dem i ørkenen, så de kunne udarbejde deres egne løsninger.

Muldyret kendte vejen hjem og ville med glæde gå i den retning. Hvis hesten prøvede at gå den anden vej, stod muldyret stille og ville ikke gå. Hvis muldyret gik en anden retning, ville hesten ikke flytte sig. Sådan gik det indtil de havde gennemarbejdet deres forskelle. I løbet af to uger kom de to travende hjem til mad og husly. Hesten var rede til at blive trænet, og både hesten og muldyret opførte sig, som om de havde været sammen hele livet. Far tilføjede: „Jeg glemte næsten det vigtigste: det reb, de havde rundt om halsen, var et meget *blødt* reb."

Jeg begyndte at se forbindelsen mellem historien og det skriftsted, han havde citeret – og jeg vidste, at det ikke handlede om at være stædig som et æsel. Ægteskabet forpligter med hensyn til mål, ligesom rebet mellem muldyret og hesten. Selv om vi erkender vores endelige mål, går vi ikke altid i samme retning eller i samme tempo som andre for at komme dertil. De bløde

strenge i rebet, der binder os sammen – strenge, som er kærlighed, tålmodighed, forpligtelse og tro – skulle hindre rebet i at gnave. Hvis rebet er for groft, kan en af parterne beslutte sig til at skære det over i stedet for at udholde smerte og lidelse.

Jeg havde misforstået det hele. Var jeg i virkeligheden parat til at have en dynamisk, dominerende leder som mand og stå i hans skygge og blive trukket mod et mål eller ideal? På den anden side spekulerede jeg også på, hvor meget min mand værdsatte at blive trukket af sted ved min urokkelige nidkærhed.

Jeg har læst de sidste seks vers af Lære & Pagter 121 med ny forståelse. De principper, der her belæres om, har styrket og beriget mit ægteskab. Når en af parterne er mindre begejstret for den sti, han eller hun følger, er det let at skyde skylden på den anden part – og det var det, jeg havde gjort.

En af mine venner fortalte mig, hvordan hun engang havde klaret en lignende situation. Anne og Bob, der var blevet borgerligt viet, havde sat sig det mål at blive beseglet i templet. En tid var de begge aktive i Kirken, men Bob mistede gradvist interessen for kirken. Han og hans sportsinteresserede venner glædede sig til at se fodbold i fjernsynet hver søndag eftermiddag.

Anne stod tidligt op hver søndag morgen, lavede morgenmad til sin familie, ryddede op i køkkenet og gjorde sig selv og deres to små børn klar til at gå i kirke. Hun sagde farvel til Bob med et kys og et smil. Ved nadvermødet kæmpede hun alene med børnene, selv om hendes mand havde tilbudt at passe dem derhjemme.

Hun sagde: „Jeg vidste, at det var nødvendigt, at jeg var et godt eksempel for ham og børnene. Jeg bad til, at Bob ville blive aktiv, hvis jeg blev ved med at tro på ham. Efter kirketid stoppede jeg op inden jeg gik ind i huset, tømte min hjerne for negative følelser og huskede på, hvor meget jeg elskede min mand. Af og til var stuen ét rod af popcorn og dåser, men jeg tillod ikke disse ting at påvirke vores forhold."

Efter at have fået tilladelse af sin mand, begyndte Anne at forberede sig på at modtage sin tempelbegavelse. I begyndelsen gjorde Bob kun nogle få forsøg på at efterleve evangeliets principper. Senere begyndte han igen at gå i kirke med familien, og endelig begyndte han også at forberede sig til at komme i templet. Til sidst blev de beseglet for evighed som familie.

Anne fortæller: „Jeg tror, han så den betydning, som evangeliet havde for mig. Han lagde også mærke til, at familien udviklede sig. Og en dag besluttede han så, at han ville indhente det forsømte."

Mange sidste dages hellige kvinder ønsker et stærkt præstedømmelederskab i deres hjem. Men er både manden og hustruen ikke ansvarlige for hjemmet? Hvem bør f.eks. sørge for, at der afholdes familieaften? Er det kun mandens opgave? Har hustruen intet ansvar der? Jeg tror, at hustruens tendens til at vurdere sin mands åndelige fremgang mere intensivt end sin egen er en meget udbredt svaghed.

I dag tror jeg, at det løfte, der gives i Lære & Pagter 121:46 gælder præstedømme*familier*. Det er en velsignelse, som kræver tid, indsats og tålmodighed at modtage. Og det er indsatsen værd:

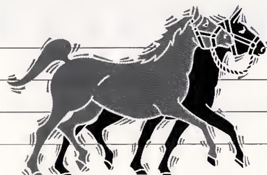
„Den Helligånd skal være din stadige ledsager, og dit scepter retfærdighedens og sandhedens uforanderlige scepter, og dit herredømme skal være et evigt herredømme, og det skal uden tvang tilflyde dig fra evighed til evighed."

Jeg er min far taknemmelig for en kærlig påmindelse, som havde så stor betydning for mig. Den dybe kærlighed og respekt, der er mellem min mand og mig i vores 17 år gamle ægteskab, er et produkt af min fars råd. Hver gang jeg føler mig fristet til at være dominerende, hører jeg min fars ord: „Han er en god mand, Martha, og han har brug for at vide, at du også synes det."

Tak far. Du har ret. □

Martha Macfarlane Wiser bor i Delta Seventh Ward, Delta Utah Stake.

Howard C. Macfarlane

Hvordan kan jeg forbedre mit forhold til min ægtefælle?

Du kan bryde den onde cirkel af irritation og forsvarsreaktioner, som svækker dit ægteskab. Prøv disse forslag, og koncentrér dig om et nyt hver uge. Du vil blive overrasket over, hvor effektivt de kan forbedre dit forhold til din ægtefælle.

1. *Undgå negative tanker.* Undgå at sammenligne din ægtefælle med andre. Tænk i stedet på det, du kan lide eller værdsætter hos ham eller hende. Skriv det ned, og tilføj ofte nye ting til listen.

2. *Undgå kritik.* Kom ikke med nedsættende bemærkninger om din ægtefælle, når der er andre til stede, og tillad ikke andre at kritisere din ægtefælle, når du hører det. Sig i stedet noget positivt om din mand eller hustru, når der er andre til stede, især når han eller hun også er der. Det vil forstærke forpligtelsen og styrke selvtilliden.

3. *Gør noget positivt for din ægtefælle hver dag:* lav en kop kakao, en lille seddel, hjælp med noget, som din ægtefælle sædvanligvis gør alene. Vær kreativ – og hold ikke regnskab med det, du gør.

4. *Begræns ikke det, du er villig til at investere i dit ægteskab.* Kærlighed er ikke et forhold, hvori man hver især yder 50%. Du må undgå at holde regnskab med „det" du bidrager med i dit ægteskab.

5. *Undgå at kræve og komme med ultimatumer.* Intet fremmer stædighed og afvisning mere end et ultimatum.

6. *Øv dig i ydmyghed.* Mange mennesker forveksler ydmyghed med svaghed. Ydmyghed er i virkeligheden styrke. Det gør dig bedre i stand til at lære og komme ud af det med andre.

7. Studér henvisningerne til *barmhjertighed* og *kærlighed* i skrifterne. Lad skrifterne øge din forståelse af evig kærlighed. ☐

Howard C. Macfarlane, Martha Wisers far, er læge. Han virker som regional-leder for de sidste dages helliges program mod stofmisbrug i Jordan Utah Stake og som tempeltjener i Jordan River templet.

DET „UBETYDELIGE" SKRIFTSTED

Kim R. Burningham

For mange år siden blev jeg, da jeg forberedte min søndagsskolelektie til den pågældende uge, overrasket over at finde ud af, at den omfattede ti afsnit fra Lære & Pagter. „Vi kan ikke dække så meget i løbet af den korte lektietid," tænkte jeg. „Vi må springe nogle af afsnittene over."

Tidligt på ugen besluttede jeg, at afsnit 111 var et af de afsnit, som jeg ville springe over. Ordene *dårskab, skatte, guld og sølv, oprindelige indbyggere* sagde mig ikke noget. Faktisk forstod jeg ikke, hvad det handlede om, og det så ikke ud til at være særlig betydningsfuldt.

Senere på ugen læste jeg atter afsnittet og undrede mig over, hvad ordet *dårskab* betød. Måske havde det noget at gøre med det, som havde ført Det Første Præsidentskab til Salem i Massachusetts.

Da jeg læste overskriften over åbenbaringen og studerede emnet grundigere, fandt jeg ud af, at en mand ved navn Burgess var kommet til Kirtland og havde påstået, at han kendte til et stort pengebeløb, der var gemt i et hus i Salem.

Profeten Joseph Smith og andre var taget til Salem i håb om at finde pengene og bruge dem til at lette Kirkens gældsbyrde. Men turen var dårskab, fordi Burgess ikke kunne beslutte sig til, hvilket hus det var, der indeholdt skatten.

Alligevel var Herren „ikke misfornøjet" med, at de havde foretaget rejsen (se L&P 111:1). Herren mindede profeten om, at der var andre skatte foruden guld og sølv, som de skulle søge: „Jeg har mange skatte for jer i denne by til Zions gavn og mange mennesker i denne by, som jeg vil samle og i rette tid føre ud ved jeres formidling til gavn for Zion" (L&P 111:2).

Mens jeg studerede dette, opdagede jeg, at missionæren Erastus Snow blev en nøglefigur i opfyldelsen af denne profeti. I henhold til Erastus Snows dagbog, var han på vej hjem i 1841 til Nauvoo (fem år efter at åbenbaringen, der blev til Lære & Pagter 111, blev givet), da han mødte nogle andre missionærer, deriblandt Hyrum Smith. Hyrum formanede ældste Snow og hans kammerat, William Law til at opgive at rejse hjem og i stedet påtage sig at missionere i Salem.

„De gav os et eksemplar af en åbenbaring, der blev givet om dette folk i 1836, som sagde, at Herren havde mange mennesker der, som han ville samle i sit rige, når Herrens rette tid var kommet," skrev ældste Snow. Han rejste derpå til Salem (se *Erastus Snow Journal*, Historical Department, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, s. 3-5).

Dette „ubetydelige" skriftsted blev mere og mere spændende for mig. Undervisningsmaterialet antydede, at ældste Snow havde omvendt et antal mennesker. Men hvem var de? Hvad havde de gjort til gavn for Zion?

Pludselig huskede jeg noget, jeg havde set i min families slægtshistoriske optegnelser. Min tipoldefar, Nathaniel Ashby blev født i Salem i 1805. Måske havde han boet i byen, da ældste Snow havde prædiket evan-

ILLUSTRERET AF PAUL MANN

geliet. Jeg ledte efter historien om familien Ashby, som stod i en lille brun bog, som jeg til sidst fandt i min brors hjem.

I Lære & Pagter afsnit 111, vers 9 siger Herren, at profeten „flittigt (skal) efterforske denne bys oprindelige indbyggere". Kystbyen Salem blev grundlagt i 1626. I 1663 var Anthony Ashby optegnet som bosiddende i Salem. Anthony var tre gange tipoldefar til Nathaniel Ashby. Efter Anthony, havde seks generationer af familien Ashby boet i Salem.

Den lille brune bog (Robert Ashby, *Ashby Ancestry*, 1941), forklarede, at „i 1841 havde ældste Erastus Snow og andre bragt dem evangeliets sande budskab, som de med glæde accepterede". Mine forfædre var blandt de omvendte i Salem!

Mens jeg læste om Nathaniel og hans familie, opdagede jeg, at ældste Snow og hans hustru boede i et af Nathaniels huse i Salem i to år uden beregning. Måske fordi han var den missionær, som havde været en skat, bedre end guld. I efteråret 1843 flyttede familien Ashby til Nauvoo, hvor de delte et tofamilieshus med ældste Snows familie. Familien Ashby donerede deres rigdom til at hjælpe med at bygge templet.

Medlemmerne af familien Ashby var i Nauvoo den dag, profeten Joseph led martyrdøden. De boede tæt ved profetens hjem, og en af Nathaniels sønner skrev, at han befandt sig i sin fars have en morgen i juni 1844, da profeten red forbi på vej til Carthage. „Jeg vil aldrig glemme det udtryk af dyb sorg, som prægede hans ansigt. Det var sidste gang, jeg så ham i live," skrev sønnen.

Medlemmer af familien Ashby befandt sig i den forsamling, der var vidne til Brigham Youngs forvandling. Nathaniels søn, Benjamin, skrev, at „den sidste gang jeg så Joseph Smiths træk, var da Brigham Youngs skikkelse, stemme og ansigt blev forandret for forsamlingen, så han så ud som Joseph Smith i enhver henseende."

Familien Ashby var også blandt dem, som forlod deres hjem i Nauvoo og drog vestpå. I løbet af nogle få dage døde Nathaniel i Iowa. Men Susan Ashby fortsatte rejsen med sine elleve børn, gik tværs over prærien og ankom til Salt Lake City. En af familien Ashbys døtre var min oldemor.

Jeg lagde den lille brune bog ned og vendte tilbage til skriftstedet, som jeg tidligere havde betragtet som ubetydeligt. „Jeg har mange skatte for jer i denne by," havde Herren sagt, „. . . mange mennesker . . . som jeg vil samle og i rette tid føre ud . . . til gavn for Zion" (L&P 111:2).

Profeten og nogle brødre var rejst til Salem for at finde guld og sølv. Men den skat, de fandt, var omvendte. Og via denne „skat" er jeg og mine brødre, søstre, fætre og kusiner samt utallige andre efterkommere af Nathaniel Ashby blevet meget velsignet. □

Kim R. Bunningham bor i Bountiful Utah Central Stake.

HVOR GOD ER DU?

Er du en god ven, bror, søster, søn eller datter? Det er noget næsten alle gerne vil være. Her er en lille prøve, der kan hjælpe dig med at finde ud af, hvor god du egentlig er? Svar ja eller nej i henhold til, hvordan udtalelserne passer på dig.

1. Du prøver at være opmærksom på andre menneskers følelser. Du begynder ikke med vilje at tale om emner, som sårer eller som er pinlige for andre.

2. Du kan holde på en hemmelighed. Du bruger ikke oplysninger til at nedværdige andre offentligt.

3. Du gør altid det, du siger, du vil gøre. Du holder det, du lover venner og familie, du betaler ærlig tiende, og du kommer sædvanligvis til tiden.

4. Du tager ikke æren for noget, andre har gjort. Du roser andre offentligt, når de har opnået noget eller gjort dig en tjeneste.

5. Du analyserer dine handlinger efter en diskussion. Når du har uret, indrømmer du det og undskylder.

6. Du går ikke til yderligheder, når du er virkelig vred. Du afviser f.eks. ikke en ven fuldstændigt, når du har skændes. Du fortæller ikke dine forældre, at du går hjemmefra, hver gang I er uenige, og når du skændes med dine brødre og søstre, så fortæller du dem ikke, at du hader dem.

7. Du bliver ikke vred, når en anden person gør noget forkert. Du prøver at forstå og være tålmodig over andres svagheder.

8. Du anser ikke dig selv for at være den endelige autoritet. Du går villigt og åbent til andre for at få hjælp og råd, og du beder regelmæssigt til vor himmelske Fader.

Tæl nu alle de gange, du kunne svare bekræftende på spørgsmålene.

Hvis du kunne svare ja syv eller otte gange, så er det virkelig godt! Du er almindeligvis hensynsfuld over for andre, og de kan sandsynligvis lide at være sammen med dig.

Hvis du kunne svare bekræftende fem eller seks gange, så er det også godt, men du kunne godt trænge til at arbejde lidt med de områder, hvor du svarede nej.

Hvis du kunne svare bekræftende færre end fem gange, så giv ikke op. Du kan udvikle disse positive egenskaber, hvis du samvittighedsfuldt arbejder med det og søger Herrens hjælp. □

ILLUSTRERET AF PHILIP S. SHURTLEFF

FOTO: WILLIAM FLOYD HOLDMAN

HVOR JESUS VANDREDE

I. DEL

Jesu jordiske mission påvirkede hele menneskeheden, og alligevel fandt den sted på en smal stribe land, der var mellem 60 og 140 km bred og mindre end 240 km lang.

Selv om det evangelium, Jesus underviste i, er universelt, er hans lærdomme og jordiske oplevelser tæt forbundne med det land, hvor han boede. Får, fiskenet, møllesten og tempelmure var genstandene i hans liv og i hans lærdomme. Toldere, hyrder, fiskere og embedsmænd var blandt dem, som hørte hans ord og troede.

Hvordan var det land, hvor Messias boede? I dette nummer viser vi nogle fotografier af steder, hvor Jesus vandrede, og hvor han begyndte sin mission. I næste måned viser vi steder og ting, der havde betydning for hans liv, hans død og begravelse.

Medmindre andet er nævnt er fotografierne fra Dr. Richard Cleaves billedarkiv.

FOTO: TIMOTHY L. TAGGART

FOTO: WILLIAM FLOYD HOLDMAN

Han, som blev kaldet „Guds brød" og „livets brød" (Joh. 6:31-35) blev født i Betlehem *(til venstre)*, et hebræisk ord, der betyder *brødhuset*.

Det nutidige Betlehem ses her tværs over klippeskråningerne, hyrdernes mark, hvor hyrderne endnu i dag med deres karakteristiske hovedbeklædning vogter deres hjord.

Kong Herodes søgte at dræbe Kristusbarnet (se Matt. 2:16), men „en Herrens engel (viser) sig i en drøm for Josef og siger: ‚Stå op, tag barnet og dets moder med dig og flygt til Ægypten'" (Matt. 2:13). Vi ved ikke, hvor Jesus boede i Ægypten, men dette billede (*herover*) viser den store kontrast mellem ørkenen og de frugtbare områder, som vandes af Nilen, og som er typisk for det land, hvortil Josef og hans familie flygtede.

Opholdet i Ægypten opfylder, som Mattæus påpeger, profetien i Hoseas Bog 11:1, om at Gud ville kalde sin søn „fra Ægypten" (se Matt. 2:15).

På Tempelbjerget i Jerusalem ses i dag *(herover)* klippemoskeen, en muslimsk moske, der blev påbegyndt omkring 690 e. kr. I gammel tid var det her Herodes' tempel lå. Selv om templet var færdigt før Frelserens fødsel, har han kunnet betragte, hvordan man byggede videre på andre bygninger i tempelkomplekset.

Nazaret *(til højre)* er meget større i dag, end den var, da Jesus boede her, efter at familien var vendt tilbage fra Ægypten. Men på mange måder er de oprindelige karakteristika ved den gamle landsby bevaret. Den gamle markedsplads og brønd dateres til Kristi tid.

„Alt kød er som græs," skrev apostlen Peter, „og al dets herlighed som græssets blomster; græsset visner, og blomsterne falder;

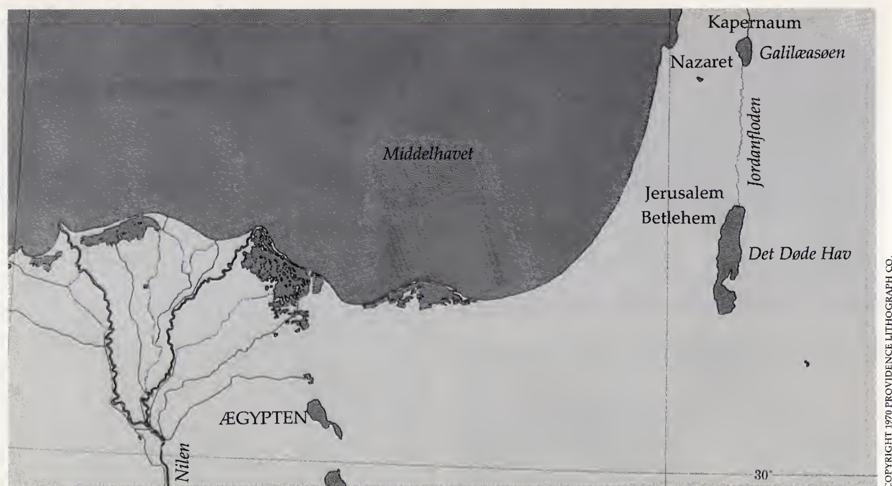
men Herrens ord bliver evindelig" (1 Pet. 1:24-25).

Den vilde valmue *(yderst til højre)*, almindelig både i bibelsk tid og i vor tid, er et eksempel på en blomst med et kort liv, hvis skønhed hurtigt „falder".

På trods af moderne teknologi er kamelen stadig meget brugt til arbejde og rejse i Det Hellige Land, ligesom den var på bibelsk tid. Johannes Døber kendte dette dyr, og han var klædt i tøj, som var vævet af kamelens hår (se Mark. 1:6). Frelseren kendte også dette dyr. „En kamel går lettere gennem et nåleøje," fortalte han sine disciple, „end en rig går ind i Guds rige" (Matt. 19:24). Senere beskyldte han de hykleriske skriftkloge og farisæere for at være „blinde vejledere, der sier myggen af, men sluger kamelen!" (Matt. 23:24).

Denne kamel, som ses her, spiser af et akacietræ. Herren befalede Moses at bygge tabernaklet og andre ting af akacietræ (se 2 Mos. 25:5, 10, 13, 23, 28).

Da Jesus påbegyndte sin mission, boede han i Kapernaum, en by omkring fire kilometer syd for dette smukke område *(til højre)*, hvor Jordanfloden flyder ud i Galilæasøen. På Jesu tid var Kapernaum en af de mest fremgangsrige og befolkningstætte områder i hele Palæstina, og har sandsynligvis haft omkring 10 000 indbyggere. Et af de vigtigste erhverv var fiskeri, og fiskene blev trukket om bord i skibene i net, næsten på samme måde, som det sker i dag *(øverst)*. To par fiskerbrødre, Peter og Andreas, som boede i Kapernaum, samt Jakob og Johannes, reagerede på Mesterens kald om at blive „menneskefiskere". Jesus underviste folket, hvorend de samledes for at høre ham, også i synagoger, som denne velbevarede bygning *(nederst)* i Kefar Baram, det øvre Galilæa, som dateres til det andet århundrede f. kr. (se også bagsidens inderside). □

Jill Hemming

Visdommens vej

Ny på universitetet! Jeg kunne næsten ikke tro den begejstring, jeg følte ved selv at kunne træffe mine valg og selv bestemme. Jeg fandt hurtigt ud af, at der var mere ved universitetslivet end bare at studere. Jeg blev opslugt af universitetslivets sjove aktiviteter og mange, mange aftener blev jeg længere oppe end månen.

Lørdag aften var især et problem, for alle vidste, at der ingen undervisning var dagen efter. Min altid trofaste deltagelse i Kirkens møder blev fortid. Jeg fik så lidt søvn før klokken 9 søndag morgen, at det syntes fysisk umuligt, at kravle ud af sengen. De morgener, hvor jeg var i stand til at slæbe mit trætte legeme hen til kirkedøren – for sent selvfølgelig – var det som om, at selv de hårde træbænke indbød mig til at lægge mig ned og sove.

Jeg behøver ikke at fortælle, at jeg ikke fik noget ud af møderne. Endelig en søndag gik det op for mig, at jeg ikke havde været i kirke to uger i træk. Min samvittighed plagede mig. Måske er det derfor, jeg begyndte at læse Det Gamle Testamente. Når jeg nu ikke kom til Kirkens møder, kunne jeg i det mindst selv lære noget.

Så lagde jeg mærke til et skriftsted, jeg havde understreget, da jeg engang læste det. Det var, som om at ordene næsten greb mig og rystede mig.

„Jeg viser dig visdommens vej, leder dig ad rettens spor.

Hold fast ved tugt . . . thi den er dit liv.

Kom ikke på gudløses sti, skrid ej frem ad de ondes vej" (Ordspr. 4:11, 13-14).

Det var, som om at vor himmelske Fader sagde: „Du burde vide bedre!" Hele mit liv havde kærlige forældre, lærere og ledere vist mig „visdommens vej". Jeg var blevet ledet ad „rettens spor". Jeg burde have haft tilstrækkelig forståelse til at gøre det rette, til at komme hviledagen i hu og holde den hellig.

For første gang siden jeg begyndte på universitetet, gik det frygtindgydende ansvar for min egen åndelighed op for mig. Det var ikke op til mine forældre eller andre voksne at holde mig fra de „gudløses sti". Det måtte jeg selv sørge for.

Jeg er nok stadig noget af en natteravn. Og jeg kunne nok stadig blive bedre til at være 100% forberedt til sabbatten. Men siden den dag, jeg læste dette skriftsted, har jeg lært, at jeg hellere må få lidt søvn lørdag nat, hvis jeg vil være opmærksom om søndagen. Det er blevet betydningsfuldt for mig. ☐

Néstor Curbelo

Luis Alberto Ferrizo

Regionalrepræsentant

Herren har ansporet medlemmerne af Kirken i de sidste dage til at vælge deres verdslige ledere med omhu: „Derfor burde man med flid søge efter retskafne og kloge mænd, og de gode og vise skal I altid understøtte" (L&P 98:10). Herrens profeter formaner til stadighed de hellige til at engagere sig i deres samfund og vælge gode mennesker til at værne om landets love.

Ældste Luis Alberto Ferrizo, regionalrepræsentant i Flores i Uruguay, ved, hvor vigtigt det er at have vise ledere. I flere år har han været engageret i lokal og national politik. Nu regner folk i Flores med *ham*, når det drejer sig om klogt lederskab. Ved Uruguays sidste valg blev ældste Ferrizo valgt til at repræsentere Flores-distriktet som medlem af landets kongres.

Ældste Ferrizo, 50, har hele sit liv boet i Flores. Han og hans hustru, Frieda, er forældre til to børn, Eveline og Luis Alberto, jun. Som lokal forretningsmand, samfundsarbejder og kirkeleder har ældste Ferrizo fortjent kærlighed og respekt ikke alene fra dem, der deler hans politiske synspunkter, men også fra dem, som tilhører andre politiske partier. Som Kirkens regionalrepræsentant og nationalrepræsentant for folket ved han, at både folkestyret og evangeliet er vigtigt, hver på sin egen måde.

„Partipolitik og kirkeaktiviteter er to forskellige ting," siger han. „Kirken er ikke politisk. Den har ikke noget politisk tilhørsforhold. Medlemmerne bliver belært om at være gode borgere og gøre deres pligt. Ved kirkemøderne taler vi udelukkende om evangeliske emner og ikke om det, som har at gøre med vores individuelle politiske synspunkter og aktiviteter."

Uruguay har længe været et land med religiøs og politisk frihed. Fra tidligt i landets historie har kirke og stat været adskilt. Missionærer fra Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige kom første gang til landet i 1947, og Kirken voksede langsomt, men sikkert i 1950'erne. I 1960'erne var det blevet en af de stærkeste og mest aktive kirker i landet. I dag er der flere end 50 000 medlemmer ud af en befolkning på 3 300 000.

Nu, hvor Kirken er mere og mere i det offentlige søgelys i Uruguay, har ældste Ferrizos og andre medlemmers bedrifter, hjulpet med til at nedbryde misforståelsens grænser omkring Kirkens aktiviteter og mål. Deres eksempel har bidraget til Kirkens vækst og til udbredelsen af evangeliets budskab.

„Mine medarbejderes opfattelse af min tro og mit religiøse liv er præget af respekt og endog en vis beundring," siger ældste Ferrizo. „Det er et godt image, fordi mange mennesker her tror, at medlemmer af Kirken ikke kan have offentlige lederstillinger. I alle mine aktiviteter i samfundet og inden for politik har jeg aldrig mødt hindringer på grund af mit medlemskab af Jesu Kristi Kirke. Derimod er jeg blevet respekteret for mine principper."

Ældste Ferrizo indledte sin samfundstjeneste som partidelegat i 1966. Han blev valgt til Flores-distriktets råd i 1971, blev valgt som nationaldelegat og søgte at

Ældste og søster Ferrizo med deres børn, Luis Alberto, jun., til venstre, Eveline, til højre.

blive valgt som Florens viceborgmester i 1985, og i 1989 blev han valgt som kongresmedlem. Han har også arbejdet i andre områder af samfundet. Han virkede i den lokale sportskomité for atletik og han var præsident for Penarols fodboldklub i 15 år. Han var medlem af forældrerådet i sine børns skole, først som sekretær og senere som leder. I forretningsverdenen har han sin egen auktionsservice.

Hans virke i Kirken har været lige så aktivt. Ældste Ferrizo blev døbt i 1963. I 1967 blev han kaldet som grenspræsident i Flores. Dernæst virkede han som distriktspræsident i Durazno-distriktet i ni år og som præsident for Durazno-staven i yderligere ni år. Siden 1989 har han virket som regionalrepræsentant.

Ældste Ferrizo siger, at han prøver at indarbejde evangeliets lærdomme i sine daglige beslutninger som lovgiver. „Når der opstår forslag, som kan være imod evangeliets principper, så støtter og forsvarer jeg disse principper, selv om den endelige beslutning næsten altid træffes partipolitisk."

På trods af hans interesse for mange forskellige aktiviteter, er hans største interesse stadig Jesu Kristi evangelium. Det hjælper ham med at holde tingene i perspektiv.

„Vor himmelske Faders mål for os er, at vi opnår evigt liv," siger han. „For at kunne opnå det, må vi lære evangeliets principper, holde befalingerne og udvikle os fysisk, intellektuelt og socialt. Vi bør også yde vores bedste i vores verdsliger studier. Men evangeliet skal være grundlaget."

Ældste Ferrizo formaner medlemmerne af Kirken, især ungdommen, til at forberede sig nu til at blive lykkelige og produktive i fremtiden. „Det er vigtigt for unge mennesker at udføre en mission og blive gift i templet," siger han. „Når de så tilrettelægger deres liv, vil de være i stand til at deltage i samfundet på forskellig vis. Andre vil så ikke alene se, hvordan evangeliets principper præger deres liv, men også resultaterne af at efterleve disse principper. Ved deres eksempel vil de effektivt forkynde evangeliet."

Kirkens deklaration af hvad den tror på vedrørende regeringer og love står i Lære & Pagter: „Vi tror, at alle mennesker er forpligtet til at understøtte og opretholde de respektive regeringer, som de lever under, så længe disse beskytter dem i deres iboende og uafhændelige retsgoder gennem deres love" (L&P 134:5).

Når ældste Ferrizo dag efter dag arbejder for folket i Uruguay, bekræfter han betydningen af denne instruktion fra skriften. „Det er alle medlemmers ansvar at holde sig informeret om politiske anliggender i deres land, så de kan være beredt til at vælge de bedste mennesker som ledere." □

Néstor Curbelo er præsident for Buenos Aires Argentina North Stake og ansat i Kirkens Uddannelsessystem.

Kapernaum

Dette luftfoto viser udgravninger af en del af den gamle by i det nordlige Galilæa, hvor Jesus boede i de første år af sin tjenestegerning. Selv om Herren udførte mange mirakler her, irettesatte han til sidst indbyggerne for at afvise ham (se Matt. 8:5, 14; 9:1; 11:23; Luk. 4:31-35, 38; 5:18; 7:1; 10:15; Mark. 1:21, 30; 2:1).

Kirken lærer os at blive uafhængige," siger br. Paul F. Bunoan fra Filippinerne. Ældste LeGrande og søster Betty Larsen, et missionærægtepar, har opmuntret medlemmerne i Mindanao til at fremstille og sælge flettede kurve. Se „De hellige i Filippinerne," side 8.

PB MA 9109 DA

91989 110
DANISH